Standardi Ndërkombëtar i Raportimit Financiar 7
Instrumentet Financiarë: Dhënie Informacionesh Shpjeguese

Objektivi

1 Objektivi i këtij SNRF është që t'u kërkojë njësive ekonomike që të japin informacione shpjeguese në pasqyrat e tyre financiare, të cilat u mundësojnë përdoruesve të vlerësojnë:

(a) rëndësinë e instrumenteve financiarë për pozicionin financiar dhe për performancën financiare të një njësie ekonomike; dhe

(b) natyrën dhe madhësinë e rreziqeve që vijnë nga instrumentet financiarë, ndaj të cilëve ekspozohet njësia ekonomike gjatë periudhës dhe në datën e raportimit, si edhe sesi njësia ekonomike i menaxhon këto rreziqe.

2 Parimet në këtë SNRF plotësojnë parimet për njohjen, matjen dhe paraqitjen e aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare në SNK 32 *Instrumentet financiarë: Paraqitja* dhe SNRF 9 *Instrumentet financiarë.*

Objekti

3 Kjo SNRF do të aplikohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjithë instrumentet financiar, përveç:

(a) ato interesa në filiale, pjesëmarrje apo sipërmarrje të përbashkëta që janë kontabilizuar në përputhje me SNRF 10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara*, SNK 27 *Pasqyra financiare individuale* ose SNK 28 *Investimet në pjesëmarrjet dhe në sipërmarrjet e përbashkëta.* Megjithatë, në disa raste, SNRF 10, SNK 27 ose SNK 28 kërkojnë ose lejojnë një njësi ekonomike të kontabilizojë një interes në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët të përdorin SNRF 9; në këto raste, njësite ekonomike duhet të aplikojnë kërkesat e kësaj SNRF dhe, për ato të matura me vlerën e drejtë, të aplikojë kërkesat e SNRF 13 *Matja me vlerën e drejtë.* Njësitë ekonomike duhet të aplikojnë këtë SNFR gjithashtu për të gjithë derivativët të lidhura me interesat në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët përveç rastit kur këta derivativë plotësojnë përkufizimin e një instrumenti të kapitalit sipas SNK 32.

(b) të drejtat dhe detyrimet e punëdhënësit që vijnë nga planet e përfitimit të punonjësve, për të cilat zbatohet SNK 19 *Përfitimet e punonjësve.*

(c) [fshirë]

(d) kontratat e sigurimit siç përcaktohen në SNRF 4 *Kontratat e sigurimit.* Megjithatë, ky SNRF zbatohet për derivativët që janë të përfshirë në kontratat e sigurimit nëse SNRF 9 kërkon që njësia ekonomike t'i trajtojë ato veças. Për më tepër, një lëshues duhet të zbatojë këtë SNRF për *kontratat e garancisë financiare* nëse lëshuesi zbaton SNRF 9 në njohjen dhe matjen e kontratave, por duhet të zbatojë SNRF 4 nëse lëshuesi zgjedh, në përputhje me paragrafin 4(d) të SNRF 4, të zbatojë SNRF 4 në njohjen dhe matjen e tyre.

(e) instrumentet financiarë, kontratat dhe detyrimet nga transaksionet e pagesave të bazuara në aksione për të cilat zbatohet SNRF 2 *Pagesat e bazuara në aksione*, me përjashtim të rastit kur ky SNRF zbatohet për kontratat brenda objektit të SNRF 9.

(f) instrumenteve që kërkohen të klasifikohen si instrumente të kapitalit të vet në përputhje me paragrafët 16A dhe 16B ose paragrafët 16C dhe 16D të SNK 32.

4 Ky SNRF zbatohet për instrumentet financiarë të njohur dhe të panjohur. Instrumentet financiarë të njohur përfshijnë aktive financiare dhe detyrime financiare që janë objekt i SNRF 9. Instrumentet financiarë të panjohur përfshijnë disa instrumente financiarë që, megjithëse janë jashtë objektit të SNRF 9, janë objekt i këtij SNRF.

5 Ky SNRF zbatohet për kontratat për të blerë ose shitur një zë jo financiar që janë objekt i SNRF 9.

5A Kërkesat për dhënie informacionesh shpjeguese rrezikut të kredisë në paragrafin 35A-35N zbatohen për ato të drejta që SNRF 15 *Të ardhurat nga kontratat me klientët* përcakton se janë të kontabilizuar në përputhje me SNRF 9 për qëllime të njohjes së fitimeve ose humbjeve nga zhvlerësimi. Çdo referim ndaj aktiveve financiare ose instrumenteve financiare në këto paragrafë do të përfshijë ato të drejta përveç rasteve që specifikohet ndryshe.

Klasat e instrumenteve financiare dhe niveli i dhënies së informacioneve shpjeguese

6 Nëse ky SNRF kërkon dhënie informacionesh shpjeguese sipas klasave të instrumentit financiar, një njësi ekonomike duhet të grupojë instrumentet financiare në klasa që janë të përshtatshme me natyrën e informacionit të shpjeguar dhe duhet të marrë në konsideratë karakteristikat e këtyre instrumenteve financiare. Një njësi ekonomike duhet të japë informacion të mjaftueshëm që të lejojë rakordimin e nën zërave të paraqitur në pasqyrën e pozicionit financiar.

Rëndësia e instrumenteve financiarë për pozicionin financiar dhe performancën financiare

7 Një njësi duhet të japë informacion shpjegues që i jep mundësi përdoruesve të pasqyrave të saj financiare të vlerësojnë domethënien e instrumenteve financiarë për pozicionin dhe performancën e saj.

Pasqyra e pozicionit financiar

Kategoritë e aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare

8 Vlerat kontabël të secilës prej kategorive vijuese, siç përcaktohet në SNRF 9, duhet të paraqiten ose në pasqyrën e pozicionit financiar ose në shënimet shpjeguese:

(a) aktivet financiare të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, duke paraqitur veças (i) ato që janë të tilla nga njohja fillestare ose më pas në përputhje me paragrafin 6.7.1 të SNRF 9 dhe (ii) ato që detyrimisht janë të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit dhe humbjes në përputhje me SNRF 9.

(b)–(d) [Fshirë]

(e) detyrimet financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, duke paraqitur veças (i) ato që janë të tilla nga njohja fillestare ose më pas në përputhje me paragrafin 6.7.1 të SNRF 9 dhe (ii) ato që klasifikohen si të mbajtura për tregtim në SNRF 9.

(f) aktivet financiare të matura me koston e amortizuar.

(g) detyrimet financiare të matura me koston e amortizuar.

(h) aktivet financiare të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse, duke treguar veçmas (i) aktivet financiare që maten me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera të përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2A të SNRF 9; dhe (ii) investimet në instrumente të kapitali neto që janë të tilla nga njohja fillestare në përputhje me paragrafin 5.7.5 të SNRF 9.

Aktivet ose detyrimet financiare me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes

9 Nëse një njësi ekonomike ka përcaktuar si të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes një aktiv financiar (ose grup aktivesh financiare) që ndryshe do të mateshin me koston e amortizuar nëpërmjet te ardhurave të tjera përmbledhëse, duhet të japë informacione shpjeguese për:

(a) ekspozimin maksimal ndaj *rrezikut të kredisë* (shih paragrafin 36(a)) të aktivit financiar (ose grupit të aktiveve financiare) në fund të periudhës raportuese.

(b) shumën me të cilën çdo derivativ kredie i lidhur ose instrumente të ngjashëm zbusin këtë ekspozim maksimal ndaj rrezikut të kredisë (shih paragrafin 36(b)).

(c) shumën e ndryshimit, gjatë periudhës dhe shumën e akumuluar, në vlerën e drejtë të aktivit financiar (ose grupit të aktiveve financiare) e cila i takon ndryshimit në rrezikun e kredisë së aktiveve financiare të përcaktuara ose:

(i) si shumë e ndryshimit në vlerën e drejtë të saj e cila nuk i takon ndryshimeve në kushtet e tregut që sjellin *rrezikun e tregut*; ose

© IFRS Foundation

(ii) duke përdorur një metodë alternative, për të cilën njësia ekonomike beson se paraqet në mënyrë më besnike shumën e ndryshimit në vlerën e drejtë të saj që i takon ndryshimeve në rrezikun e kredisë së aktivit.

Ndryshimet në kushtet e tregut të cilat krijojnë rrezikun e tregut përfshijnë ndryshimet nën normën e interesit, në çmimin e mallit, në kursin e këmbimit ose në indeksin e çmimeve.

(d) shumën e ndryshimit në vlerën e drejtë të çdo derivativi kredie të lidhur ose instrumenti të ngjashëm që ka ndodhur gjatë periudhës dhe në mënyrë të akumuluar që prej momentit të përcaktimit të aktivit financiar.

10 Nëse një njësi ekonomike ka përcaktuar një detyrim financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin 4.2.2 të SNRF 9 dhe kërkohet të paraqesë efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë të këtij detyrimi në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse (shih paragrafin 5.7.7 të SNRF 9), ajo duhet të japë informacione shpjeguese për:

(a) shumën e ndryshimit të akumuluar, në vlerën e drejtë të detyrimit financiar që i takon ndryshimeve në rrezikun e kredisë së këtij detyrimi (shih paragrafët B5.7.13-B5.7.20 të SNRF 9 si udhëzues për të përcaktuar efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë të detyrimit).

(b) diferencën mes vlerës kontabël të detyrimit financiar dhe shumës që njësia ekonomike është e detyruar të paguajë në maturim mbajtësit të detyrimit sipas kontratës.

(c) çdo transferim të fitimit ose humbjes së akumuluar në kapitalin neto gjatë periudhës përfshirë edhe arsyet e këtyre transferimeve.

(d) nëse një detyrim është çregjistruar gjatë periudhës, shumën e paraqitur (nëse ka) në të ardhura të tjera përmbledhëse që realizohet në momentin e çregjistrimit.

10A Nëse një njësi ekonomike ka përcaktuar një detyrim financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin 4.2.2 të SNRF 9 dhe kërkohet të paraqesë ndryshimet në vlerën e drejtë të këtij detyrimi (përfshirë efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë të këtij detyrimi) në fitim ose humbje (shih paragrafët 5.7.7 dhe 5.7.8 të SNRF 9), duhet të japë informacione shpjeguese për:

(a) shumën e ndryshimit, gjatë periudhës dhe të akumuluar, në vlerën e drejtë të detyrimit financiar që i takon ndryshimeve në rrezikun e kredisë të këtij detyrimi (shih paragrafët B5.7.13-B5.7.20 të SNRF 9 si udhëzues për të përcaktuar efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë të detyrimit); dhe

(b) diferencën mes vlerës kontabël të detyrimit financiar dhe shumës që njësia ekonomike është e detyruar të paguajë në maturim mbajtësit të detyrimit sipas kontratës.

11 Njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese edhe për:

(a) një përshkrim të detajuar të metodave të përdorura për të plotësuar kërkesat në paragrafët 9(c), 10(a) dhe 10A(a) dhe paragrafin 5.7.7(a) të SNRF 9, përfshirë një shpjegim se pse metoda është e përshtatshme.

(b) nëse njësia ekonomike beson se informacionet shpjeguese të dhëna në pasqyrën e pozicionit financiar ose në shënimet shpjeguese, për të plotësuar kërkesat në paragrafët 9(c), 10(a) dhe 10A(a) ose paragrafin 5.7.7(a) të SNRF 9, nuk paraqesin në mënyrë besnike ndryshimin në vlerën e drejtë të aktivit financiar ose detyrimit financiar që i takon ndryshimeve në rrezikun e tij të kredisë, arsyet që sjellin këto përfundime dhe faktorët që ajo mendon se janë të rëndësishëm.

(c) një përshkrim i detajuar i metodës ose metodave të përdorura për të përcaktuar nëse paraqitja e efekteve të ndryshimit në rrezikun e kredisë të një detyrimi në të ardhura të tjera përmbledhëse do të krijojë ose zgjerojë një mospërputhje kontabël në fitim ose humbje (shih paragrafët 5.7.7 dhe 5.7.8 të SNRF 9). Nëse një njësi ekonomike duhet të paraqesë efektet e ndryshimit në rrezikun e kredisë të një detyrimi në fitim ose humbje (shih paragrafin 5.7.8 të SNRF 9), dhënia e informacioneve shpjeguese duhet të përfshijë një përshkrim të detajuar të marrëdhënies ekonomike të përshkruar në paragrafin B5.7.6 të SNRF 9.

Investimet në instrumente kapitali neto të përcaktuar për t'u matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse

11A Nëse një njësi ekonomike ka përcaktuar investime në instrument të kapitali neto që do të maten me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse, siç lejohet nga paragrafi 5.7.5 i SNRF 9, ajo duhet të japë informacione shpjeguese:

(a) se cilat investime në instrumente kapitali neto janë përcaktuar për t'u matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse.

(b) për arsyet e përdorimit të kësaj alternative paraqitjeje.

(c) për vlerën e drejtë të secilit prej këtyre investimeve në fund të periudhës raportuese.

(d) për dividendët e njohur gjatë periudhës, duke treguar veças ata që lidhen me investimet e çregjistruara gjatë periudhës së raportimit dhe ata që lidhen me investimet e mbajtura në fund të periudhës raportuese.

(e) çdo transferim të fitimit ose humbjes së akumuluar në kapitalin neto gjatë periudhës përfshirë edhe arsyet e këtyre transferimeve.

11B Nëse një njësi ekonomike çregjistron investimet në instrumente të kapitalit neto të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse gjatë periudhës së raportimit, ajo duhet të japë informacion shpjegues:

(a) për arsyet e nxjerrjes jashtë përdorimit të investimeve.

(b) për vlerën e drejtë të investimeve në datën e çregjistrimit.

(c) për fitimin ose humbjen e akumuluar nga nxjerrjet jashtë përdorimit.

Riklasifikimi

12–12A [Fshirë]

12B Një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese nëse, në periudhën aktuale ose të mëparshme të raportimit, ka riklasifikuar ndonjë aktiv financiar në përputhje me paragrafin 4.4.1 të SNRF 9. Për çdo rast të tillë, njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese:

(a) për datën e riklasifikimit.

(b) një shpjegim të detajuar për ndryshimin në modelin e biznesit dhe një përshkrim me fjalë të efekteve të tij në pasqyrat financiare të njësisë ekonomike.

(c) për shumën e riklasifikuar brenda dhe jashtë çdo kategorie.

12C Për çdo periudhë raportimi që pason riklasifikimin e deri në çregjistrim, njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për aktivet e riklasifikuara nga kategoria e matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes tek kategoria të matura me koston e amortizuar ose me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.4.1 të SNRF 9 për:

(a) normën e interesit efektiv të përcaktuar në datën e riklasifikimit; dhe

(b) të ardhurat e njohura nga interesi.

12D Nëse, që nga data e fundit e raportimit vjetor, një njësi ekonomike ka riklasifikuar aktivet financiare nga kategoria me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse në kategorinë e matur me koston e amortizuar ose nga kategoria me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në kategorinë me koston e amortizuar ose me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse ajo duhet të paraqesë:

(a) vlerën e drejtë të aktiveve financiare në fund të periudhës raportuese; dhe

(b) fitimin ose humbjen nga vlera e drejtë që do të ishte njohur në rezultat ose në të ardhurat e tjera përmbledhëse gjatë periudhës së raportimit nëse aktivet financiare nuk do të ishin riklasifikuar;

13 [Fshirë]

Kompensimi i aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare

13A Dhënia e informacioneve shpjeguese në paragrafët 13B–13E plotëson kërkesat e tjera për dhënie informacionesh shpjeguese të këtij SRNF dhe kërkohet për të gjitha instrumentet financiarë të njohur që shlyhen në përputhje me paragrafin 42 të SNK 32. Kjo dhënie informacionesh shpjeguese zbatohet edhe për instrumentet financiarë të njohur që janë objekt i një marrëveshje detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve ose një marrëveshjeje të ngjashme, pavarësisht se ata mund të jenë shlyer në përputhje me paragrafin 42 të SNK 32.

13B Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues që t'u mundësojë përdoruesve të pasqyrave të saj financiare të vlerësojnë efektin ose efektin e mundshëm të marrëveshjes për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve në pozicionin financiar të njësisë ekonomike. Kjo përfshin efektin ose efektin e mundshëm të drejtave për kompensim që lidhen me aktivet dhe detyrimet financiare të njohura, të cilat janë brenda objektit të paragrafit 13A.

© IFRS Foundation

13C Për të realizuar objektivin e paragrafit 13B, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues sasior në vijim, në fund të periudhës së raportimit, veças për aktivet dhe detyrimet financiare të njohura të cilat janë brenda objektit të paragrafit 13A:

(a) shumat bruto të atyre aktiveve dhe detyrimeve financiare të njohura;

(b) shumat që janë kompensuar në përputhje me kriterin e dhënë në paragrafin 42 të SNK 32 kur përcaktohen shumat neto të paraqitura në pasqyrën e pozicionit financiar;

(c) shumat neto të paraqitura në pasqyrën e pozicionit financiar;

(d) shumat objekt i një marrëveshje detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve ose një marrëveshjeje të ngjashme të cilat nuk janë përfshirë në paragrafin 13C(b), përfshirë:

(i) shumat që lidhen me instrumentet financiarë të njohur të cilët nuk plotësojnë disa apo të gjitha kriteret e kompensimit të dhëna në paragrafin 42 të SNK 32; dhe

(ii) shumat që lidhen me garancitë financiare (përfshirë garancitë në mjete monetare); dhe

(e) shumën neto pas zbritjes së shumave të pikës (d) nga shumat e pikës (c) më sipër.

Informacioni i kërkuar nga ky paragraf duhet të paraqitet në formë tabele, veças për aktivet dhe detyrimet financiare, përveç rastit kur është më i përshtatshëm një format tjetër.

13D Shuma totale për një instrument e paraqitur në përputhje me paragrafin 13C(d) duhet të kufizohet deri në shumën e paragrafit 13C(c) për atë instrument.

13E Një njësi ekonomike duhet të përfshijë në dhënien e informacioneve shpjeguese një përshkrim të drejtave për kompensim që lidhen me aktivet dhe detyrimet financiare të njohura të njësisë ekonomike që janë objekt i një marrëveshje detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve ose një marrëveshjeje të ngjashme në përputhje me paragrafin 13C(d), duke përfshirë natyrën e këtyre të drejtave.

13F Nëse informacioni i kërkuar nga paragrafët 13B–13E paraqitet në më shumë se në një shënim shpjegues të pasqyrave financiare, njësia ekonomike do të kryqëzojë referencat mes këtyre shënimeve.

Kolaterali

14 Një njësi ekonomike jep informacione shpjeguese për:

(a) vlerën kontabël të aktiveve financiare që ka vendosur si kolateral për detyrime të kushtëzuara ose jo, përfshirë shumat që janë riklasifikuar në përputhje me paragrafin 3.2.23(a) të SNRF 9; dhe

(b) afatet dhe kushtet e lidhura me këto premtime.

15 Nëse një njësi ekonomike mban një kolateral (të aktiveve financiare ose jo-financiare) dhe i lejohet ta shesë ose ta rivendose kolateralin për llogari të saj në mungesë të një kundërshtimi nga pronari i kolateralit, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për:

(a) vlerën e drejtë të kolateralit që mban;

(b) vlerën e drejtë të çdo kolaterali të tillë të shitur ose të rivendosur si garanci dhe nëse njësia ekonomike ka një detyrim ta kthejë atë; dhe

(c) termat dhe kushtet që lidhen me përdorimet që ajo i bën kolateralit.

Llogaria e fondit të zhvlerësimit për humbjet nga kreditimi

16 [Fshirë]

16A Vlera kontabël e aktiveve financiare të matura me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera të përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2A të SNRF 9 nuk zvogëlohet nga një humbje e zbritshme dhe një njësi ekonomike nuk duhet të paraqesë humbjen e zbritshme veçmas në pasqyrën e pozicionit financiar si një reduktim e vlerës kontabël neto të aktivit financiar. Megjithatë, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për humbjen e zbritshme në shënimet e pasqyrave financiare.

Instrumentet financiarë të përbërë me derivativë të shumëfishtë të përfshirë

17 Nëse një njësi ekonomike ka nxjerrë një instrument i cili përmban një përbërës detyrimi si dhe një përbërës kapitali (shih paragrafin 28 të SNK 32) dhe nëse instrumenti ka të përfshirë derivativë të shumëfishtë vlerat e të cilëve janë të ndërvarura (të tilla si një instrument borxhi i konvertueshëm dhe i kërkueshëm), ajo duhet të japë informacion shpjegues lidhur me ekzistencën e këtyre karakteristikave.

Mospagimet dhe shkeljet

18 Për *huatë e pagueshme* të njohura në datën e raportimit, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues:

(a) mbi detajet e çdo mospagimi gjatë periudhës të principalit, të interesit, të fondit të akumuluar për pagesën e huave, ose të termave të dëmshpërblimit për këto hua të pagueshme;

(b) për vlerën kontabël të huave të pagueshme ende të papaguara në datën e raportimit; dhe

(c) nëse mospagimi u zgjidh, ose nëse termat e huasë së pagueshme u ri negociuan, përpara se pasqyrat financiare të miratoheshin për publikim.

19 Nëse gjatë periudhës, ndodhën shkelje të termave të marrëveshjes së huasë, përveç atyre të përshkruara në paragrafin 18, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues të njëjtë me atë të kërkuar në paragrafin 18 nëse këto shkelje lejuan huadhënësin të kërkojë shlyerjen (ri pagimin) e përshpejtuar (me përjashtim të rastit kur shkeljet u korrigjuan ose termat e huasë u ri negociuan në ose para datës së raportimit).

Pasqyra e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse

Zëra të të ardhurave, shpenzimeve, fitimeve ose humbjeve

20 Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për zërat në vijim të të ardhurave, shpenzimeve, fitimeve ose humbjeve ose në pasqyrën e të ardhurave përmbledhëse ose në shënimet shpjeguese:

(a) fitimet neto ose humbjet neto nga:

(i) aktivet financiare ose detyrimet financiare të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, duke paraqitur veças ato që vijnë nga aktive financiare ose detyrime financiare të përcaktuara si të tilla nga njohja fillestare ose njohja e mëpasshme në përputhje me paragrafin 6.7.1 të SNRF 9 dhe ato që vijnë nga aktive financiare ose detyrime financiare që maten detyrimisht me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje SNRF 9 (p.sh. detyrime financiare që plotësojnë përkufizimin si të mbajtura për tregtim në SNRF 9). Për detyrimet financiare të përcaktuara si me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, një njësi ekonomike do të paraqesë veças shumën e fitimit ose humbjes të njohur në të ardhura të tjera përmbledhëse dhe shumën e njohur në fitim ose humbje.

(ii)–(iv) [Fshirë]

(v) detyrimet financiare të matura me koston e amortizuar.

(vi) aktivet financiare të matura me koston e amortizuar.

(vii) investimet në instrumentet e kapitalit të matur me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 5.7.5 të SNRF 9.

(viii) aktivet financiare të matura me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera të përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2A të SNRF 9, duke treguar veçmas shumën e fitimit ose humbjes së njohur drejtpërdrejt në të ardhurat e tjera përmbledhëse gjatë periudhës dhe shumën e riklasifikuar kur është çregjistruar nga e ardhura e akumuluar e pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse në fitim ose humbjen e periudhës.

(b) të ardhurat gjithsej nga interesi dhe shpenzimet gjithsej nga interesi (të llogaritura duke përdorur metodën e interesit efektiv) për aktivet financiare që janë matur me koston e amortizuar ose që janë matur me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera të përmbledhëse në përputhje me paragrafin 4.1.2A e SNRF 9 (duke treguar këto shuma veçmas); ose detyrimet financiare që nuk maten me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes.

(c) të ardhurat dhe shpenzimet nga komisionet (të ndryshme nga shumat e përfshira në përcaktimin e normës së interesit efektiv) që vijnë nga:

(i) aktivet financiare dhe detyrimet financiare që nuk maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes; dhe

© IFRS Foundation

(ii) aktivitetet e besimit dhe veprimtari besimi të tjera që vijnë nga mbajtja ose investimi i aktiveve për llogari të tretëve, trusteve, skemave të përfitimit të pensionit dhe institucioneve të tjera.

(d) [fshirë]

(e) [fshirë]

20A Një njësi ekonomike do të japë në shënimet shpjeguese një analizë të fitimit ose humbjes së njohur në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse që vjen nga mosnjohja e aktiveve financiare të matura me koston e amortizuar, duke treguar veçmas fitimet ose humbjet që vijnë nga mosnjohja e këtyre aktiveve financiare. Kjo dhënie informacionesh shpjeguese duhet të përfshijë arsyet për mosnjohjen e këtyre aktiveve financiare.

Dhënia e informacioneve shpjeguese të tjera

Politikat kontabël

21 Në përputhje me paragrafin 117 të SNK 1 *Paraqitja e pasqyrave financiare* (siç është rishikuar në vitin 2007), një njësi ekonomike jep informacion shpjegues, në përmbledhjen e politikave kryesore kontabël, për bazën (ose bazat) e matjes të përdorur në përgatitjen e pasqyrave financiare dhe politika të tjera kontabël që janë të rëndësishme për kuptimin e pasqyrave financiare.

Kontabiliteti mbrojtës

21A Një njësi ekonomike duhet të zbatojë kërkesat për dhënie informacionesh shpjeguese në paragrafët 21B-24F për këto ekspozime ndaj rrezikut që një njësi ekonomike mbron dhe për të cilat zgjedh të zbatojë kontabilitetin mbrojtës. Dhënia e informacioneve shpjeguese për kontabilitetin mbrojtës duhet të japë informacion rreth:

(a) strategjinë e menaxhimit të rrezikut të njësisë ekonomike dhe si zbatohet ajo për të menaxhuar rrezikun;

(b) si njësia ekonomike me aktivitetet e saj mbrojtëse mund të ndikojë në shumën, kohën dhe pasigurinë e flukseve të mjeteve monetare të ardhshme; dhe

(c) efektit që kontabiliteti mbrojtës ka pasur në pasqyrën e pozicionit financiar të njësisë ekonomike, në pasqyrën e të ardhurave përmbledhëse dhe në pasqyrën e ndryshimeve në kapital.

21B Një njësi ekonomike duhet të paraqesë dhënien e informacionit shpjegues të kërkuar në një shpjegim të vetëm ose në një seksion të veçantë në pasqyrat e veta financiare. Megjithatë, një njësi ekonomike nuk ka pse të përsërisë informacionin i cili është dhënë në një vend tjetër, me kusht që informacioni të jetë i përfshirë përmes referencave të kryqëzuara nga pasqyrat financiare në pasqyra të tjera, të tilla si Raporti i Drejtimit ose raporti i rrezikut, që janë të disponueshme për përdoruesit e pasqyrave financiare në të njëjtat terma si pasqyrat financiare dhe në të njëjtën kohë. Pa informacionin e përfshirë përmes referencave të kryqëzuara, pasqyrat financiare nuk janë të plota.

21C Kur paragrafët 22A-24F kërkojnë nga njësia ekonomike që të japë informacion shpjegues sipas kategorive të rrezikut, njësia ekonomike duhet të përcaktojë çdo kategori rreziku mbi bazën e ekspozimit ndaj rrezikut që njësia ekonomike vendos të mbrohet dhe për të cilin zbatohet kontabiliteti mbrojtës. Një njësi ekonomike duhet të përcaktojë kategoritë e rrezikut në mënyrë të njëjtë për të gjitha informacionet shpjeguese të kontabilitetit mbrojtës.

21D Për të plotësuar objektivat në paragrafin 21A, një njësi ekonomike duhet të përcaktojë (me përjashtim siç shpjegohet më poshtë) sa i detajuar duhet të jetë informacioni shpjegues, sa theks duhet vendosur në aspekte të ndryshme të kërkesave për dhënie informacionesh shpjeguese, nivelin e duhur të përgjithësimit dhe të detajimit të informacionit dhe nëse përdoruesit e pasqyrave financiare kanë nevojë për shpjegime shtesë për të vlerësuar informacionin sasior të dhënë. Megjithatë, një njësi ekonomike duhet të përdorë të njëjtin nivel të përgjithësimit apo detajimit ashtu siç përdor dhe për kërkesat për dhënie informacionesh shpjeguese që lidhen me këtë SNRF dhe SNRF 13 *Matja më vlerën e drejtë.*

Strategjia e menaxhimit të rrezikut

22 [Fshirë]

22A Një njësi ekonomike duhet të shpjegojë strategjinë e saj të menaxhimit të rrezikut për çdo kategori rreziku të ekspozuar që ajo vendos të mbrohet dhe për të cilën zbaton kontabilitetin mbrojtës. Ky shpjegim duhet ti mundësojë përdoruesve të pasqyrave financiare të vlerësojnë (për shembull):

(a) si shfaqet çdo rrezik.

(b) si e menaxhon njësia ekonomike çdo rrezik; kjo përfshin nëse njësia ekonomike mbron një element në tërësinë e tij për të gjitha rreziqet apo mbron një përbërës të rrezikut të këtij elementi dhe pse.

(c) madhësinë e ekspozimit të rrezikut të cilin njësia ekonomike mbron.

22B Për të plotësuar kërkesat e paragrafit 22A, informacioni duhet të përfshijë (por jo të kufizohet vetëm) një përshkrim të:

(a) instrumentet mbuluese që janë përdorur (dhe si janë përdorur) për të mbuluar këtë ekspozim ndaj rrezikut;

(b) si njësia ekonomike përcakton marrëdhënien ekonomike midis elementit të mbrojtur dhe instrumentit mbulues për qëllim të vlerësimit të mbrojtjes efektive; dhe

(c) si njësia ekonomike vendos raportin e mbrojtjes dhe cilët janë burimet e mbrojtjes jo efektive.

22C Kur një njësi ekonomike përcakton një përbërës të veçantë të rrezikut si një element i mbrojtur (shih paragrafin 6.3.7 të SNRF 9) ajo duhet të japë, përveç informacionit shpjegues që kërkojnë paragrafët 22A dhe 22B, edhe informacion cilësor dhe sasior për:

(a) si njësia ekonomike përcakton përbërësin e rrezikut që është caktuar si element i mbrojtur (përfshi dhe një përshkrim të natyrës së marrëdhënies midis përbërësit të rrezikut dhe elementit në tërësi); dhe

(b) si përbërësi i rrezikut lidhet me elementin në tërësinë e tij (për shembull historiku i mbulimit të përbërësit të rrezikut në masën 80% të ndryshimeve në vlerën e drejtë të elementit në tërësi).

Shuma, afatet dhe pasiguria e flukseve të ardhshme të mjeteve monetare

23 [Fshirë]

23A Nëse nuk është e përjashtuar nga paragrafi 23C, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues sasior sipas kategorive të rrezikut që ti lejojë përdoruesit t pasqyrave financiare të vlerësojnë termat dhe kushtet e instrumenteve mbulues dhe si ata ndikojnë në shumën, afatet dhe pasigurinë e flukseve të ardhshme të mjeteve monetare.

23B Për të plotësuar kërkesën e paragrafit 23A, një njësi ekonomike nëpërmjet një informacion shpjegues të zbërthyer duhet të japë:

(a) një profil të kohës dhe të shumës nominale të instrumentit mbulues; dhe

(b) nëse është e zbatueshme, çmimin mesatar ose raportin e instrumentit mbulues (për shembull çmimi aktual ose çmimi i ardhshëm, etj.).

23C Në situata në të cilat një njësi ekonomike në mënyrë të shpeshtë ri starton (d.m.th. ndërpret dhe rifillon) marrëdhënien mbrojtëse sepse të dy si instrumenti mbulues ashtu dhe elementi i mbrojtur ndryshojnë në mënyrë të shpeshtë (d.m.th njësia ekonomike përdor një proces dinamik në të cilin të dyja si ekspozimi ashtu dhe instrumenti mbulues të përdorur për menaxhimin ekspozimin nuk kanë qëndrueshmëri të gjatë - siç jepet në shembullin e paragrafit B6.5.24 (b) të SNRF 9) njësia ekonomike:

(a) është e përjashtuar nga detyrimi për të dhënë informacion shpjegues sipas kërkesave të paragrafëve 23A dhe 23B.

(b) duhet të japë:

(i) informacion shpjegues rreth strategjisë bazë të menaxhimit të rrezikut në lidhje me këto marrëdhënie mbrojtëse;

(ii) një përshkrim se si ajo reflekton strategjinë e menaxhimit te rrezikut duke përdorur kontabilitetin mbrojtës dhe duke përcaktuar këto marrëdhënie mbrojtëse në veçanti; dhe

(iii) një tregues se sa shpesh marrëdhëniet mbrojtëse ndërpriten dhe rifillojnë si pjesë e procesit të njësisë ekonomike në lidhje me këto marrëdhënie mbrojtëse.

23D Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues sipas kategorive të rrezikut për burimet e mbrojtjes jo efektive që mund të ndikojnë marrëdhënien mbrojtëse gjatë kohës së saj.

© IFRS Foundation

23E Në qoftë se burime të tjera të mbrojtjes jo efektive shfaqen për një marrëdhënie mbrojtëse, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për këto burime sipas kategorive të rrezikut dhe të shpjegojë mbrojtjen jo efektive që mund të rezultojë.

23F Për mbrojtjen e fluksit të mjeteve monetare, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për çdo transaksion parashikues për të cilin është përdorur kontabiliteti mbrojtës në periudhat e mëparshme, por që ka gjasa të mos ndodhë më tej.

Efektet e kontabilitetit mbrojtës në pozicionin financiar dhe në performancë

24 [Fshirë]

24A Një njësi ekonomike duhet japë informacion shpjegues, në formën e një tabele, shumat e mëposhtme që kanë lidhje me elementin e përcaktuar si instrument mbulues të ndara sipas kategorive të rrezikut për çdo tip mbrojtjeje (mbrojtje të vlerës se drejtë, mbrojtje të fluksit të mjeteve monetare ose mbrojtje të investimi në një investimi neto në një njësi ekonomike të huaj):

(a) vlerën kontabël (neto) të instrumentit mbulues (aktivet financiare të ndara nga detyrimet financiare);

(b) nën zërin përkatës të pasqyrës së pozicionit financiar në të cilin është përfshirë;

(c) ndryshimin në vlerën e drejtë të instrumentit mbulues të përdorur si bazë për njohjen e mbrojtjes jo efektive për periudhën raportuese; dhe

(d) shumat nominale (përfshi sasitë si për shembull tonët, metrat kubikë) të instrumenteve mbulues.

24B Një njësi ekonomike duhet japë informacion shpjegues, në formën e një tabele, shumat e mëposhtme që kanë lidhje me elementet e mbrojtur të ndara sipas kategorive të rrezikut për çdo tip mbrojtjeje si me poshtë:

(a) për mbrojtjet me vlerën e drejtë:

(i) vlerën kontabël (neto) të elementit të mbrojtur të njohur në pasqyrën e pozicionit financiar (duke i ndarë aktivet nga detyrimet);

(ii) shumën e akumuluar të rregullimit të mbrojtjes me vlerë të drejtë në vlerën e elementit të mbrojtur të përfshirë në vlerën kontabël (neto) të elementit të mbrojtur në pasqyrën e pozicionit financiar (duke i ndarë aktivet nga detyrimet);

(iii) nën zërin përkatës të pasqyrës së pozicionit financiar në të cilin është përfshirë elementi i mbrojtur ;

(iv) ndryshimin në vlerën e elementit të mbrojtur të përdorur si bazë për njohjen e mbrojtjes jo efektive për periudhën raportuese; dhe

(v) shumën e akumuluar të rregullimit të mbrojtjes me vlerë të drejtë të mbetur në pasqyrën e pozicionit financiar për çdo element të mbrojtur që nuk mund të rregullohet më për fitimet apo humbjet nga mbrojtja në përputhje me paragrafin 6.5.10 të SNRF 9.

(b) për mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare dhe mbrojtjet e një investimi neto në një operacion të huaj:

(i) ndryshimin në vlerën e elementit të mbrojtur i përdorur si bazë për njohjen e mbrojtjes jo efektive për periudhën raportuese (d.m.th për mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare, ndryshimi në vlerë i përdorur për të përcaktuar mbrojtjen jo efektive të njohur në përputhje me paragrafin 6.5.11(c) të SNRF 9);

(ii) tepricat e rezervave të mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare dhe rezervave të përkthimit të monedhave të huaja për mbrojtjet në vazhdim që janë trajtuar në përputhje me paragrafët 5.6.11 dhe 6.5.13(a) të SNRF 9; dhe

(iii) tepricat e mbetura në rezervat e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare dhe rezervave të përkthimit të monedhave të huaja nga çdo marrëdhënie mbrojtëse për të cilën kontabiliteti mbrojtës nuk do të zbatohet më tej.

24C Një njësi ekonomike duhet japë informacion shpjegues, në formën e një tabele, shumat e mëposhtme të ndara sipas kategorive të rrezikut për çdo tip mbrojtjeje si me poshtë:

(a) për mbrojtjet me vlerën e drejtë:

(i) mbrojtjen jo efektive - që do të thotë diferencën midis fitimeve ose humbjeve të instrumentit mbulues dhe elementit të mbrojtur - të njohura në fitim ose humbje (ose në të ardhura të tjera përmbledhëse, për mbrojtjet e një instrumenti të kapitali neto për të

cilin një njësi ekonomike ka zgjedhur që të pasqyrojë ndryshimet në vlerën e drejtë në të ardhura të tjera përmbledhëse në përputhje me paragrafin 5.7.5 të SNRF 9); dhe

(ii) nën zërin përkatës të pasqyrës së të ardhurave përmbledhëse në të cilin është njohur mbrojtja jo efektive.

(b) për mbrojtjet e fluksit të mjeteve monetare dhe mbrojtjet e një investimi neto në një operacion të huaj:

(i) fitimet ose humbjet nga mbrojtja të periudhës raportuese që ishin njohur në të ardhura të tjera përmbledhëse;

(ii) mbrojtjen jo efektive të njohur në fitim ose humbje;

(iii) nën zërin përkatës të pasqyrës së të ardhurave përmbledhëse në të cilin është njohur mbrojtja jo efektive;

(iv) shumën e ri klasifikuar nga rezerva e mbrojtjes së fluksit të mjeteve monetare ose rezerva e përkthimit të monedhave të huaja në fitim ose humbje si një rregullim ri klasifikues (shih SNK 1) (duke bërë ndarjen midis shumave për të cilat është përdorur kontabiliteti mbrojtës më parë, por për të cilat mbrojtja e flukseve të ardhshme monetare nuk nevojitet për më tej dhe shumave që janë transferuar sepse elementi i mbrojtur ka dhënë ndikim në fitim ose humbje);

(v) nën zërin përkatës të pasqyrës së të ardhurave përmbledhëse i cili përfshin rregullimin ri klasifikues (shih SNK 1); dhe

(vi) për mbrojtjen e pozicioneve neto, fitimet ose humbjet e njohura nga mbrojtja në një nënzë të veçantë të pasqyrës së të ardhurave përmbledhëse (shih paragrafin 6.6.4 të SNRF 9).

24D Kur volumi i marrëdhënieve mbrojtëse për të cilat zbatohet përjashtimi sipas paragrafit 23C nuk është përfaqësues në raport me volumin normal gjatë periudhës raportuese (d.m.th volumi në datën e raportimit nuk reflektojnë volumet gjatë periudhës) një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese rreth këtij fakti dhe arsyes që ajo beson se këto volume nuk janë përfaqësuese.

24E Një njësi ekonomike duhet të japë një rakordim të secilit përbërës të kapitalit dhe një analizë të të ardhurave të tjera përmbledhëse në përputhje me SNK 1, që, të marra së bashku:

(a) bën dallimin, të paktën, midis shumave që lidhen me dhënien e informacioneve shpjeguese në paragrafin 24C(b)(i) dhe (b)(iv) si dhe shumave të kontabilizuar në përputhje me paragrafin 6.5.11(d)(i) dhe (d)(iii) të SNRF 9;

(b) bën dallimin midis shumave të shoqëruara me vlerën në kohë të opsioneve që mbrojnë elementët e mbrojtur të lidhur me transaksionin dhe shumave të shoqëruara me vlerën në kohë të opsioneve që mbrojnë elementët e mbrojtur të lidhur me periudhën kohore kur një njësi ekonomike kontabilizon vlerën në kohë të një opsioni në përputhje me paragrafin 6.5.15 të SNRF 9; dhe

(c) bën dallimin midis shumave të shoqëruara me elementet e kontratave të së ardhmes dhe bazës së hapjes të monedhave të huaja të instrumenteve financiare që mbrojnë elementët mbulues të lidhur me transaksionin dhe shumave të shoqëruara me elementet e kontratave të së ardhmes dhe bazës së hapjes të monedhave të huaja të instrumenteve financiare që mbrojnë elementët mbulues të lidhur me periudhën kohore kur një njësi ekonomike kontabilizon këto shuma në përputhje me paragrafin 6.5.16 të SNRF 9.

24F Një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese të kërkuara në paragrafin 24E në mënyrë të ndarë sipas kategorive të rrezikut. Kjo ndarje sipas rrezikut mund të jepet në shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare.

Opsioni për të caktuar një ekspozim ndaj rreziqeve të kreditimit të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes

24G Nëse një njësi ekonomike përcakton një instrument financiar, ose një pjesë të tij, si të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes sepse ai përdor a derivativ kreditor për të menaxhuar rrezikun e kredisë në atë instrument financiar, ajo duhet të japë informacion shpjegues;

(a) për derivativët kreditore që janë përdorur për të menaxhuar rrezikun e kredisë të instrumenteve financiare të përcaktuar si të matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit dhe humbjes në përputhje me paragrafin 6.7.1 të SNRF 9, të japë një rakordim për secilin prej tyre të vlerës nominale dhe të vlerës se drejtë në fillim dhe në fund të periudhës;

© IFRS Foundation

(b) fitimi ose humbja e njohur ne pasqyrën e fitim humbjes për një instrument financiar, ose për një pjesë të tij, si i matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në përputhje me paragrafin 6.7.1 te SNRF 9; dhe

(c) në rast të ndërprerjes së matjes të një instrumenti financiar, ose një pjesë të tij, me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, ajo vlerë e drejtë e instrumentit financiar që është bërë vlera e re e mbartur në përputhje me paragrafin 6.7.4(b) të SNRF 9 dhe vlera nominale apo principalit përkatës (me përjashtim të dhënies së informacionit krahasues në përputhje me SNK 1, një njësi ekonomike nuk ka nevojë të japë informacione shpjeguese në periudhat e ardhme).

Vlera e drejtë

25 Me përjashtim të rastit të paraqitur në paragrafin 29, për secilën klasë të aktive financiare dhe detyrimeve financiare (shih paragrafin 6), një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për vlerën e drejtë të asaj klase të aktiveve dhe detyrimeve në një mënyrë që lejon të bëhen krahasime me vlerën e saj kontabël.

26 Në dhënien e informacioneve shpjeguese për vlerën e drejtë, një njësi ekonomike duhet të grupojë aktivet financiare dhe detyrimet financiare në klasa, por duhet të kompensojë ato vetëm në masën që janë kompensuar në pasqyrën e pozicionit financiar vlerat e tyre kontabël.

27–27B [Fshirë]

28 Në disa raste, njësia ekonomike nuk njeh një fitim ose humbje neto në njohjen fillestare të një aktivi financiar ose detyrimi financiar, sepse vlera e drejtë nuk është evidentuar as nga një çmim i kuotuar në një treg aktiv për një aktiv ose detyrim të njëjtë (d.m.th. një input i Nivelit 1), as bazohet në një teknikë vlerësimi që përdor vetëm të dhëna nga tregjet e mbikëqyrura (shih paragrafin B5.1.2A të SNRF 9). Në këto raste, njësia ekonomike do të japë informacione shpjeguese sipas klasës së aktivit financiar ose detyrimit financiar:

(a) politikën e saj kontabël për njohjen në fitim ose humbje këtë të diferencës midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit për të pasqyruar një ndryshim në faktorët (përfshirë kohën) që pjesëmarrësit e tregut do të merrnin parasysh gjatë caktimit të çmimit të aktivit ose detyrimit (shih paragrafin B5.1.2A(b) të SNRF 9).

(b) për diferencën gjithsej të mbetur për t'u njohur në fitimin ose humbjen në fillim dhe në fund të periudhës dhe një rakordim të ndryshimeve në tepricën e kësaj diference.

(c) pse njësia ekonomike ka arritur në përfundimin se çmimi i transaksionit nuk ishte evidenca më e mirë e vlerës së drejtë, duke përfshirë një përshkrim të evidencës që është në mbështetje të vlerës së drejtë.

29 Dhënia e informacioneve shpjeguese për vlerën e drejtë nuk kërkohet:

(a) nëse vlera kontabël është me përafërsi të arsyeshme me vlerën e drejtë, për shembull, për instrumentet financiarë si të arkëtueshmet dhe të pagueshmet afatshkurtra tregtare;

(b) [fshirë]

(c) për një kontratë që përmban një karakteristikë të pjesëmarrjes së lirë për të vepruar (siç përshkruhet në SNRF 4) nëse vlera e drejtë e kësaj karakteristike nuk mund të matet në mënyrë të besueshme. ose

(d) për detyrime të qirasë.

30 Në rastin e përshkruar në paragrafin 29(c), një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për të ndihmuar përdoruesit e pasqyrave financiare që të bëjnë gjykimet e tyre lidhur me madhësinë e ndryshimeve të mundshme mes vlerës kontabël të këtyre kontratave dhe vlerës së drejtë të tyre, duke përfshirë:

(a) faktin se informacioni për vlerën e drejtë nuk është paraqitur për këto instrumente, sepse vlera e drejtë e tyre nuk mund të matet në mënyrë të besueshme;

(b) një përshkrim të instrumenteve financiare, vlerës kontabël të tyre dhe një shpjegim pse vlera e drejtë nuk mund të matet në mënyrë të besueshme;

(c) informacion lidhur me tregun për instrumentet;

(d) informacion për kur dhe si njësia ekonomike priret të japë informacione shpjeguese për instrumentet financiarë; dhe

(e) nëse instrumentet financiare, vlera e drejtë e të cilëve më parë nuk mund të matej në mënyrë të besueshme, janë çregjistruar me vlerën kontabël të tyre në kohën e çregjistrimit dhe shumën e fitimit ose humbjes së njohur.

Natyra dhe madhësia e rreziqeve që vijnë nga instrumentet financiarë

31 Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues që u mundëson përdoruesve të pasqyrave financiare të vlerësojnë natyrën dhe madhësinë e rreziqeve që vijnë nga instrumentet financiare ndaj të cilëve është ekspozuar njësia ekonomike në datën e raportimit.

32 Informacionet shpjeguese të kërkuara nga paragrafët 33-42 përqendrohen në rreziqet që vijnë nga instrumentet financiare dhe sesi janë menaxhuar ato. Zakonisht këto rreziqe përfshijnë, por nuk kufizohen në, rrezikun e kredisë, *rrezikun e likuiditetit* dhe rrezikun e tregut.

32A Sigurimi i informacioneve shpjeguese cilësore në kontekstin e dhënies së informacioneve shpjeguese sasiore mundëson përdoruesit që duke u nisur nga dhënia e informacioneve shpjeguese përkatëse të formojnë një pamje të përgjithshme të natyrës dhe shkallës së rreziqeve që rrjedhin nga instrumentet financiare. Bashkëveprimi në mes dhënies së informacioneve shpjeguese sasiore dhe cilësore kontribuon për dhënien e informacionit në një mënyrë që u mundëson përdoruesve të vlerësojnë më mirë ekspozimin ndaj rreziqeve të një njësie ekonomike.

Dhënie informacionesh shpjeguese cilësore

33 Për çdo tip rreziku që vjen nga instrumentet financiare, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për:

(a) ekspozimin ndaj rrezikut dhe sesi vjen ai;

(b) objektivat, politikat dhe proceset e saj për menaxhimin e rrezikut dhe metodat e përdorura për të matur rrezikun; dhe

(c) çdo ndryshim në pikat (a) dhe (b) nga periudha e mëparshme.

Dhënie informacionesh shpjeguese sasiore

34 Për çdo tip rreziku që vjen nga instrumentet financiare, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për:

(a) të dhëna përmbledhëse sasiore lidhur me ekspozimin e saj ndaj rrezikut në fund të periudhës raportuese. Ky informacion shpjegues duhet të bazohet në informacionin e brendshëm për personelin kyç menaxhues të njësisë ekonomike (siç përcaktohet në SNK 24 *Dhënia e informacioneve shpjeguese për palët e lidhura*), për shembull bordin e drejtorëve të njësisë ekonomike ose shefin ekzekutiv.

(b) dhënien e informacioneve shpjeguese të kërkuara nga paragrafët 36–42, për aq sa nuk është dhënë në përputhje me (a)

(c) përqendrimet e rrezikut nëse nuk dalin qartë nga dhënia e informacioneve shpjeguese e bërë në përputhje me (a) dhe (b).

35 Nëse të dhënat sasiore të paraqitura në datën e raportimit nuk janë përfaqësuese për ekspozimin ndaj rrezikut të njësisë ekonomike gjatë periudhës, njësia ekonomike duhet të japë informacion tjetër që është përfaqësues.

Rreziku i kredisë

Qëllimi dhe objektivat

35A Një njësi ekonomike do të zbatojë kërkesat për dhënie informacionesh shpjeguese në paragrafët 35F-35N për instrumentet financiare për të cilat janë zbatuar kërkesat për zhvlerësim të SNRF 9. Megjithatë:

(a) për llogaritë e arkëtueshme tregtare, kontratat e aktiveve dhe të qiratë e arkëtueshme, paragrafi 35J vlen për ato llogari të arkëtueshme tregtare, kontrata aktivesh ose me qira të arkëtueshme për

© IFRS Foundation

të cilat humbjet pritshme të kredisë përgjatë jetës janë të njohur në përputhje me paragrafin 5.5.15 të SNRF 9, në qoftë se këto aktive financiare janë modifikuar ndërkohë që janë më shumë se 30 ditëve me vonesë; dhe

(b) paragrafi 35K (b) nuk zbatohet për qiratë e arkëtueshme.

35B Dhënia e informacioneve shpjeguese për rrezikun e kredisë e bërë në përputhje me paragrafët 35F-35N do ti mundësojë përdoruesve të pasqyrave financiare të kuptojnë efektin e rrezikut të kredisë mbi shumën, kohën dhe pasigurinë e flukseve të ardhshme të mjeteve monetare. Për të arritur këtë objektiv, dhënia e informacioneve shpjeguese të rrezikut të kredisë do të sigurojë:

(a) informacion në lidhje me praktikat e menaxhimit të rrezikut të kredisë të njësisë ekonomike dhe se si ato lidhen me njohjen dhe matjen e humbjeve të pritshme të kredisë, duke përfshirë edhe metodat, supozimet dhe informacionin e përdorur për të matur humbjet e pritshme të kredisë;

(b) informacion sasior dhe cilësor që mundëson përdoruesit e pasqyrave financiare për të vlerësuar shumat në pasqyrat financiare që rrjedhin nga humbjet e pritshme të kredisë, duke përfshirë ndryshimet në shumën e humbjeve të pritshme të kredisë dhe arsyet për këto ndryshime; dhe

(c) informacion rreth ekspozimit të njësisë ekonomike ndaj rrezikut të kredisë (d.m.th. rrezikun e qenësishëm të kredisë në aktivet financiare dhe angazhimet e njësisë ekonomike për të dhënë kredi) duke përfshirë përqendrimet e rëndësishme të rrezikut të kredisë.

35C Një njësi ekonomike nuk ka pse të përsërisë informacionin i cili është dhënë në një vend tjetër, me kusht që informacioni të jetë i përfshirë përmes referencave të kryqëzuara nga pasqyrat financiare në pasqyra të tjera, të tilla si raporti i drejtimit ose raporti i rrezikut, që janë të disponueshme për përdoruesit e pasqyrave financiare në të njëjtat kushte dhe në të njëjtën kohë si dhe pasqyrat financiare. Pa këtë informacion të përfshirë përmes referencave të kryqëzuara, pasqyrat financiare nuk janë të plota.

35D Për të plotësuar objektivat në paragrafin 35B, një njësi ekonomike duhet të konsiderojë (me përjashtim siç shpjegohet më poshtë) sa i detajuar duhet të jetë informacioni shpjegues, sa theks duhet vendosur në aspekte të ndryshme të kërkesave për dhënie informacionesh shpjeguese, nivelin e duhur të përgjithësimit dhe të detajimit të informacionit dhe nëse përdoruesit e pasqyrave financiare kanë nevojë për shpjegime shtesë për të vlerësuar informacionin sasior të dhënë.

35E Nëse dhënia e informacioneve shpjeguese në përputhje me paragrafët 35F-35N është e pamjaftueshme për të plotësuar objektivat në paragrafin 35B, njësia ekonomike duhet të japë informacion shtesë për të plotësuar këto objektiva.

Praktikat e menaxhimit të rrezikut të kredisë

35F Një njësi ekonomike duhet të shpjegojë praktikat e saj të menaxhimit të rrezikut të kredisë dhe se si ato lidhen me njohjen dhe matjen e humbjeve të pritshme të kredisë. Për të përmbushur këtë objektiv një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues që mundëson përdoruesit e pasqyrave financiare për të kuptuar dhe vlerësuar:

(a) se si një njësi ekonomike përcakton nëse rreziku i kredisë së instrumenteve financiare është rritur ndjeshëm që prej njohjes fillestare, duke përfshirë nëse dhe se si:

(i) instrumentet financiare janë konsideruar të kenë rrezik të ulët të kredisë në përputhje me paragrafin 5.5.10 të SNRF 9, duke përfshirë klasat e instrumenteve financiare për të cilat ajo zbatohet; dhe

(ii) supozimi në paragrafin 5.5.11 të SNRF 9, që ka patur rritje të rëndësishme në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare kur aktivet financiare janë më shumë se 30 ditë vonesë, është hedhur poshtë;

(b) përkufizimet e një njësie ekonomike mbi mospagimin në kohë, duke përfshirë arsyet për zgjedhjen e këtyre përkufizimeve;

(c) si janë grupuar instrumentet në qoftë se humbjet e pritshme të kredisë janë matur mbi baza kolektive;

(d) si një njësi ekonomike ka vendosur që aktivet financiare janë aktive financiare me kreditit të çvlerësuar;

(e) politikën e një njësie ekonomike për çregjistrimin, duke përfshirë të treguesit që nuk kanë asnjë pritshmëri të arsyeshme për tu rikuperuar dhe informacionin rreth politikës për aktivet financiare që janë të çregjistruara, por që janë ende subjekt i masave shtrënguese; dhe

(f) se si janë zbatuar kërkesat në paragrafin 5.5.12 të SNRF 9 për modifikimin e flukseve të mjeteve monetare kontraktuale nga aktivet financiare, duke përfshirë se si një njësi ekonomike:

(i) përcakton nëse rreziku i kredisë së një aktivi financiar që është modifikuar, ndërkohë që humbja e zbritshme është matur me një shumë të barabartë me humbjet pritshme të kredisë përgjatë jetës, është përmirësuar deri në atë masë që lejon rikthimin e humbjes së zbritshme në atë shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë për 12-muaj në përputhje me paragrafin 5.5.5 të SNRF 9; dhe

(ii) monitoron masën në të cilën humbja e zbritshme e aktiveve financiare që plotëson kriteret në (i) është matur më pas me një shumë të barabartë të humbjes së pritshme të kredisë përgjatë jetës në përputhje me paragrafin 5.5.3 të SNRF 9.

35G Një njësi ekonomike duhet të shpjegojë inputet, supozimet dhe teknikat e llogaritjes së përdorur për të të zbatuar kërkesat në Seksionin 5.5 të SNRF 9. Për këtë qëllim një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për:

(a) bazën e inputeve dhe supozimet dhe teknikat e vlerësimit të përdorura për:

(i) të matur humbje e pritshme të kredisë 12-mujor dhe të gjithë jetës;

(ii) të përcaktuar nëse rreziku i kredisë i instrumenteve financiare është rritur në mënyrë të konsiderueshme që prej njohjes fillestare; dhe

(iii) të përcaktuar nëse një aktiv financiar është me kredit të çvlerësuar.

(b) sa është përfshirë informacioni i së ardhmes në përcaktimin e humbjeve të pritshme të kredisë, duke përfshirë përdorimin e informacionit makroekonomik; dhe

(c) ndryshimet në teknikat e vlerësimit ose supozimet e rëndësishme të bëra gjatë periudhës raportuese dhe arsyet për këto ndryshime.

Informacioni sasior dhe cilësor për shumat që rrjedhin nga humbjet e pritshme të kredisë

35H Për të shpjeguar ndryshimet e shumës së humbjes së zbritshme dhe arsyet për këto ndryshime, një njësi ekonomike duhet të japë, për çdo klasë instrumenti financiar një rakordim të tepricës së çeljes dhe tepricës përfundimtare të humbjes së zbritshme, në formën e një tabele, duke treguar veçmas ndryshimet gjatë periudhës për:

(a) humbja e zbritshme matur me një shumë të barabartë me humbjet e pritshme 12-mujore të kredisë;

(b) humbja e zbritshme matur me një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës për:

(i) instrumente financiare për të cilat rreziku i kredisë është rritur ndjeshëm që prej njohjes fillestare, por që nuk janë aktive financiare me kredit të çvlerësuar;

(ii) aktive financiare që janë me kredit të çvlerësuar në datën e raportimit (por që nuk janë të blera apo krijuar si me kreditit të çvlerësuar); dhe

(iii) llogari të arkëtueshme tregtare, kontrata të aktiveve ose qira të arkëtueshme për të cilat humbjet e zbritshme maten në përputhje me paragrafin 5.5.15 të SNRF 9.

(c) aktivet financiare që janë blerë ose të krijuara me kredit të çvlerësuar. Përveç rakordimit, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për shumën totale të humbjeve të pritshme të paskontuara të kredisë në momentin e njohjes fillestare të aktiveve financiare të njohura për herë të parë gjatë periudhës raportuese.

35I Për tu mundësuar përdoruesve të pasqyrave financiare për të kuptuar ndryshimet në humbjen e zbritshme e trajtuar me informacion shtesë në përputhje me paragrafin 35H, një njësi ekonomike duhet të japë një shpjegim se si ndryshimet e rëndësishme në vlerën kontabël bruto të instrumenteve financiare gjatë periudhës kanë kontribuar në ndryshimin e humbjes së zbritshme. Informacioni duhet të jepet veçmas për instrumentet financiare që përfaqësojnë humbjen e zbritshme sipas listës në paragrafin 35H(a) - (c) dhe duhet të përfshijë informacionin përkatës cilësor dhe sasior. Shembuj të ndryshimeve në vlerën kontabël bruto të instrumenteve financiare që kanë kontribuar në ndryshimin e humbjes së zbritshme mund të përfshijnë:

(a) ndryshimet e shkaktuara nga instrumentet financiare të krijuar apo të blerë gjatë periudhës raportuese;

© IFRS Foundation

(b) modifikimin e flukseve monetare kontraktuale në aktivet financiare të cilat nuk rezultojnë në një çregjistrim të këtyre aktiveve financiare në përputhje me SNRF 9;

(c) ndryshimet për shkak të instrumenteve financiare që janë çregjistruar (përfshirë ato që u është pakësuar vlera) gjatë periudhës së raportimit; dhe

(d) ndryshimet që rrjedhin nga fakti nëse humbja e zbritshme matet me shumën e barabartë me humbjet e pritshme të kredisë për periudhën 12-mujore ose për jetën.

35J Për tu mundësuar përdoruesve të pasqyrave financiare të kuptojnë natyrën dhe efektin e modifikimeve të flukseve monetare kontraktuale për aktivet financiare të cilat nuk kanë rezultuar në çregjistrim dhe të efekteve të këtyre modifikimeve në matjen e humbjeve të pritshme të kredisë, një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për:

(a) koston e amortizuar përpara modifikimit dhe fitimin ose humbjen neto nga modifikimi të njohur për aktivet financiare për të cilën flukset monetare kontraktuale janë modifikuar gjatë periudhës raportuese, ndërkohë që për ata ka pasur një humbje të zbritshme të matur në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës; dhe

(b) vlerën kontabël bruto, në fund të periudhës së raportimit të aktiveve financiare që janë modifikuar që nga njohja fillestare në një kohë kur humbja e zbritshme ishte matur në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës dhe për të cilat humbja e zbritshme ka ndryshuar gjatë periudhës së raportimit në një shumë të barabartë me humbjen e pritshme të kredisë për 12 muaj.

35K Për tu mundësuar përdoruesve të pasqyrave financiare për të kuptuar efektin e kolateralit dhe aktiveve të tjera garantuese të kredisë në shumat që rrjedhin nga humbjet e pritshme të kredisë, njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për çdo klasë instrumenti financiar si më më poshtë:

(a) shumën që përfaqëson më së miri ekspozimin e saj maksimal ndaj rrezikut të kredisë në fund të periudhës raportuese, pa marrë parasysh ndonjë kolateral të mbajtur apo aktiv që mbahet si garanci kredie (p.sh. marrëveshjet për neto që nuk kualifikohen për kompensim në përputhje me SNK 32).

(b) një përshkrim të kolateralit që mbahet si garanci dhe aktiveve të tjera garantuese të kredisë përfshirë:

(i) një përshkrim të natyrës dhe cilësisë së kolateralit të mbajtur;

(ii) një shpjegim për çdo ndryshim thelbësor në cilësinë e kolateralit apo të aktiveve të tjera garantuese të kredisë si rezultat i përkeqësimit apo ndryshimeve në politikat kolateralit të njësisë ekonomike gjatë periudhës raportuese; dhe

(iii) informacion në lidhje me instrumentet financiare për të cilat një njësi ekonomike nuk ka njohur humbjen e zbritshme për shkak të kolateralit.

(c) informacion sasior mbi kolateralin e mbajtur si vlerë dhe aktiveve të tjera garantuese të kredisë (për shembull, dhënia e një shifre për masën në të cilën kolaterali dhe aktivet e tjera garantuese të kredisë mund të zbusin rrezikun e kredisë) për aktivet financiare që janë me kredit të çvlerësuar në datën e raportimit.

35L Një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për shumën kontraktuale të papaguar të aktiveve financiare që janë pakësuar gjatë periudhës së raportimit dhe janë ende subjekt i përpjekjeve për zbatimin e masave shtrënguese.

Ekspozim ndaj rrezikut të kredisë

35M Për tu mundësuar përdoruesve të pasqyrave financiare të vlerësojnë ekspozimin ndaj rrezikut të kredisë të një njësie ekonomike dhe për të kuptuar përqendrim e rrezikut thelbësor të kredisë, një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese *sipas klasave të klasifikimit të rrezikut të kredisë*, për vlerën bruto kontabël të aktiveve financiare dhe për ekspozimin ndaj rrezikut të kredisë mbi angazhimet e kredisë dhe kontratat e garancisë financiare. Ky informacion do të sigurohet veçmas për instrumentet financiare si më poshtë:

(a) për të cilat humbja e zbritshme matet me një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë për 12 muaj;

(b) për të cilat humbja e zbritshme matet si një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës dhe që janë:

(i) instrumente financiare për të cilat rreziku i kredisë është rritur ndjeshëm që prej njohjes fillestare, por që nuk janë aktive financiare me kredit të çvlerësuar;

(ii) aktive financiare që janë me kredit të çvlerësuar në datën e raportimit (por që nuk janë të blera apo krijuar si me kreditit të çvlerësuar); dhe

(iii) llogari të arkëtueshme tregtare, kontrata të aktiveve ose qira të arkëtueshme për të cilat humbjet e zbritshme maten në përputhje me paragrafin 5.5.15 të SNRF 9.

(c) për aktive financiare të blera apo të krijuara me kredit të zhvlerësuar.

35N Për llogaritë tregtare të arkëtueshme, kontratat e aktiveve dhe qiratë e arkëtueshme për të cilat një njësi ekonomike zbaton paragrafin 5.5.15 të SNRF 9, informacioni i dhënë në përputhje me paragrafin 35M mund të bazohet në një matrice provizionesh (shih paragrafin B5.5.35 të SNRF 9).

36 Për të gjitha instrumentet financiare brenda objektit të këtij SNRF-je, por për të cilat nuk janë zbatuar kërkesat për zhvlerësim të SNRF 9, një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për çdo klasë instrumenti financiar si më poshtë:

(a) shumën që përfaqëson më së miri ekspozimin e saj maksimal ndaj rrezikut të kredisë në fund të periudhës raportuese, pa marrë parasysh ndonjë kolateral të mbajtur apo aktiv që mbahet si garanci kredie (p.sh. marrëveshjet për neto që nuk kualifikohen për kompensim në përputhje me SNK 32); kjo dhënie e informacioneve shpjeguese nuk kërkohet për instrumentet financiare vlera kontabël neto e të cilave përfaqëson më së miri ekspozimin maksimal ndaj rrezikut të kredisë.

(b) një përshkrim i kolateralit të mbajtur për siguri dhe i aktiveve të tjera të mbajtura si garanci të kredisë dhe efekti i tyre financiar (p.sh. përcaktimin e masës me të cilën kolaterali dhe aktiv tjetër i mbajtur si garanci i kredisë parandalojnë rrezikun e kredisë) në lidhje me shumën që përfaqëson më së miri ekspozimin maksimal ndaj rrezikut të kredisë (nëse është dhënë informacion shpjegues në përputhje me (a) ose është përfaqësuar nga vlera kontabël neto e një instrumenti financiar).

(c) [fshirë]

(d) [fshirë]

37 [Fshirë]

Kolaterali dhe aktivet e tjera të marra për garanci kredie

38 Kur një njësi ekonomike merr aktive financiare ose jo-financiare gjatë periudhës, duke fituar posedimin e kolateralit që mban si garanci ose duke kërkuar aktive të tjera për garanci (p.sh. garancitë), dhe aktive të tilla plotësojnë kriteret e njohjes në SNRF-të e tjera, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për këto aktive të mbajtura në datën e raportimit:

(a) natyrën dhe vlerën kontabël neto të aktiveve të marra; dhe

(b) kur aktivet nuk janë lehtësisht të konvertueshëm në mjete monetare, politikat e saj për shitjen e aktiveve të tilla ose për përdorimin e tyre në veprimtaritë e saj.

Rreziku i likuiditetit

39 Një njësi ekonomike jep informacione shpjeguese për:

(a) një analizë maturimi për detyrimet financiare jo-derivative (përfshirë kontratat e lëshuara të garancisë financiare) që tregon maturimin e mbetur kontraktual.

(b) një analizë maturimi për detyrimet financiare derivative. Analiza e maturimit duhet të përfshijë maturimin e mbetur sipas kontratës për ato detyrime financiare derivative, për të cilat maturiteti kontraktual është thelbësor për të kuptuar kohën e flukseve të mjeteve monetare(shih paragrafin B11B).

(c) një përshkrim sesi ajo menaxhon rrezikun e qenësishëm të likuiditetit në pikat(a) dhe(b).

© IFRS Foundation

Rreziku i tregut

Analiza e ndjeshmërisë

40 Me përjashtim të rastit kur njësia ekonomike plotëson kërkesat e paragrafit 41, ajo duhet të japë informacion shpjegues:

(a) një analizë ndjeshmërie për çdo lloj rreziku të tregut ndaj të cilit njësia ekonomike është e ekspozuar në fund të periudhës së raportimit, duke treguar sesi fitimi ose humbja dhe kapitali janë ndikuar nga ndryshimet në variablat e rëndësishëm të rrezikut që ishin me probabilitet të lartë ndodhjeje në atë datë;

(b) metodat dhe supozimet e përdorura në përgatitjen e analizës së ndjeshmërisë; dhe

(c) ndryshimet nga periudha e mëparshme në metodat dhe supozimet e përdorura dhe arsyet për këto ndryshime.

41 Nëse një njësi ekonomike përgatit një analizë ndjeshmërie, të tillë si vlera në rrezik, që pasqyron ndër varësitë mes variablave të rrezikut (p.sh. normave të interesit dhe kurseve të këmbimit) dhe e përdor atë për të menaxhuar risqet financiare, ajo mund të përdorë atë analizë të ndjeshmërisë në vend të analizës të cilësuar në paragrafin 40. Njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese edhe për:

(a) një shpjegim të metodës së përdorur në përgatitjen e një analize të tillë ndjeshmërie dhe të parametrave kryesorë dhe të supozimeve të bëra për të dhënat e siguruara; dhe

(b) një shpjegim të objektivit të metodës së përdorur dhe të kufizimeve që mund të çojnë në informacion që nuk pasqyron plotësisht vlerën e drejtë të aktiveve dhe detyrimeve të përfshira.

Dhënie të tjera informacionesh shpjeguese të rrezikut të tregut

42 Në rast se analizat e ndjeshmërisë të paraqitura në përputhje me paragrafin 40 ose 41 nuk janë përfaqësuese të një rreziku të pranishëm në një instrument financiar (për shembull sepse ekspozimi i fund-vitit nuk pasqyron ekspozimin gjatë vitit) njësia duhet të paraqesë këtë fakt dhe arsyen pse ajo beson se analizat e ndjeshmërisë nuk janë përfaqësuese.

Transferimi i aktiveve financiare

42A Kërkesat për dhënie informacionesh shpjeguese në paragrafët 42B–42H që lidhen me transferimin e aktiveve financiare shtojnë kërkesa të tjera për dhënie informacionesh shpjeguese të këtij SNRF. Një njësi ekonomike duhet të japë informacionet shpjeguese të kërkuara nga paragrafët 42B–42H në një shënim shpjegues të vetëm të pasqyrave të saj financiare. Një njësi ekonomike duhet të sigurojë dhënien e kërkuar të informacioneve shpjeguese për të gjitha aktivet financiare të transferuara që nuk janë çregjistruar si dhe për çdo përfshirje të vazhdueshme në një aktiv të transferuar, që ekziston në datën e raportimit, pavarësisht se kur ka ndodhur veprimi përkatës i transferimit. Me qëllim zbatimin e kërkesave për dhënie informacionesh shpjeguese në këto paragrafë, një njësi ekonomike transferon të gjithë ose një pjesë të aktivit financiar (aktivit financiar të transferuar), nëse dhe vetëm nëse, ajo:

(a) transferon të drejtat kontraktuale për të marrë flukse mjetesh monetare të atij aktivi financiar; ose

(b) mban të drejtat kontraktuale për të marrë flukse mjetesh monetare të atij aktivi financiar, por merr përsipër (njeh) një detyrim kontraktual për të paguar flukse mjetesh monetare tek një ose më shumë palë të tjera në një marrëveshje.

42B Një njësi ekonomike jep informacione shpjeguese që u mundëson përdoruesve të pasqyrave të saj financiare:

(a) të kuptojnë lidhjen midis aktiveve financiare të transferuara të cilat nuk janë çregjistruar në tërësinë e tyre dhe detyrimeve të lidhura me to; dhe

(b) të vlerësojnë natyrën dhe rreziqet që shoqërojnë përfshirjen e vazhdueshme të njësisë ekonomike në aktivet e çregjistruara financiare.

42C Me qëllim zbatimin e kërkesave për dhënie informacionesh shpjeguese në paragrafët 42E–42H, një njësi ekonomike ka përfshirje të vazhdueshme në një aktiv financiar të transferuar nëse, si pjesë e transferimit, njësia ekonomike mban ndonjë nga të drejtat ose detyrimet kontraktuale të lidhura me aktivin financiar të

transferuar ose merr ndonjë të drejtë të re ose detyrim të ri që lidhet me aktivin financiar të transferuar. Me qëllim zbatimin e kërkesave për dhënie informacionesh shpjeguese në paragrafët 42E–42H, elementët e mëposhtëm nuk përbëjnë përfshirje të vazhdueshme:

(a) paraqitjet normale dhe garancitë që lidhen me transferimin mashtrues dhe konceptet e arsyeshmërisë, mirëbesimit dhe marrëveshjeve të sinqerta që mund të shfuqizojnë një transferim si rezultat i një veprimi ligjor;

(b) kontratat e së ardhmes, opsionet dhe kontrata të tjera për të ri blerë aktivin financiar të transferuar për të cilin çmimi i kontratës (ose çmimi i ushtrimit të opsionit) është vlera e drejtë e aktivit financiar të transferuar; ose

(c) një marrëveshje sipas së cilës një njësi ekonomike mban të drejtat kontraktuale për të marrë flukse mjetesh monetare të një aktivi financiar, por merr përsipër një detyrim kontraktual për të paguar flukse mjetesh monetare tek një ose më shumë njësi ekonomike dhe plotësohen kushtet e paragrafëve 3.2.5(a)–(c) të SNRF 9.

Aktivet financiare të transferuara që nuk janë çregjistruar në tërësinë e tyre

42D Një njësi ekonomike mund të ketë transferuar aktive financiare në një mënyrë të tillë që pjesë ose të gjitha aktivet financiare të transferuara nuk kualifikohen për çregjistrim. Për të plotësuar objektivat e vendosura në paragrafët 42B(a), njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues në çdo datë raportimi për çdo klasë të aktiveve financiare të transferuara që nuk janë çregjistruar në tërësinë e tyre për:

(a) natyrën e aktiveve të transferuara.

(b) natyrën e rreziqeve dhe përfitimeve që lidhen me titullin e pronësisë së aktiveve të transferuara dhe që ndaj të cilave është e ekspozuar njësia ekonomike.

(c) një përshkrim të natyrës së marrëdhënieve midis aktiveve të transferuara dhe detyrimeve të lidhura me to, duke përfshirë kufizimet që vijnë nga transferimi në përdorim i aktiveve të transferuara për njësinë ekonomike raportuese.

(d) kur pala tjetër (palët e tjera) që lidhet me detyrimet ka (kanë) të drejtë vetëm ndaj aktiveve të transferuara, një pasqyrë që tregon llogaritjet e vlerës së drejtë të aktiveve të transferuara, të vlerës së drejtë të detyrimeve që lidhen me to dhe të pozicionit neto (diferenca midis vlerës së drejtë të aktiveve të transferuara dhe detyrimeve të lidhura me to).

(e) kur njësia ekonomike vazhdon të njohë të gjitha aktivet e transferuara, vlerën kontabël të aktiveve të transferuara dhe të detyrimeve të lidhura me to.

(f) kur njësia ekonomike vazhdon të njohë aktivet në nivelin e përfshirjes së saj të vazhdueshme (shiko paragrafët 20(c)(ii) dhe 30 të SNK 39), vlerën totale kontabël të aktiveve origjinale para transferimit, vlerën kontabël të aktiveve që njësia ekonomike vazhdon të njohë, dhe vlerën kontabël të detyrimeve që lidhen me to.

Aktivet financiare të transferuara që janë çregjistruar në tërësinë e tyre

42E Për të arritur objektivat e vendosura në paragrafin 42B(b), kur një njësi ekonomike çregjistron aktivet financiare të transferuara në tërësinë e tyre (shiko paragrafët 20(a) dhe (c)(i) të SNK 39) por ka përfshirje të vazhdueshme në to, njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për çdo lloj të përfshirjes së vazhdueshme në çdo datë raportimi, minimumi për:

(a) vlerën kontabël të mbartur të aktiveve dhe detyrimeve që janë njohur në pasqyrën e pozicionit financiar të njësisë ekonomike dhe përfaqësojnë përfshirjen e vazhdueshme të saj në aktivet e çregjistruara financiare, dhe pozicionet (zërat e pasqyrës) në të cilat vlera kontabël e këtyre aktiveve dhe detyrimeve është njohur.

(b) vlerën e drejtë të aktiveve dhe detyrimeve që përfaqësojnë përfshirjen e vazhdueshme të njësisë ekonomike në aktivet e çregjistruara financiare.

(c) vlerën që përfaqëson më mirë ekspozimin maksimal të njësisë ekonomike ndaj humbjes nga përfshirja e vazhdueshme në aktivet financiare të çregjistruara, dhe informacionin që tregon se si përcaktohet ky ekspozim.

© IFRS Foundation

(d) flukset dalëse të mjeteve monetare të paskontuara që mund të kërkohen ose do të kërkoheshin për të ri blerë aktivet financiare të çregjistruara (p.sh. çmimi i përcaktuar në një marrëveshje opsioni) ose shumat e tjera të pagueshme për palën ku janë transferuar aktivet. Nëse flukset dalëse të mjeteve monetare janë variabël atëherë shuma e paraqitur në informacionet shpjeguese duhet të bazohet në kushtet që ekzistojnë në çdo datë të pasqyrës së pozicionit financiar.

(e) një analizë të afatit të maturimit të flukseve dalëse të mjeteve monetare të paskontuara që mund të kërkohen ose do të kërkoheshin për të ri blerë aktivet financiare të çregjistruara ose të shumave të tjera të pagueshme për palën ku janë transferuar aktivet, duke treguar afatet kontraktuale të mbetura deri në maturim të përfshirjes së vazhdueshme të njësisë ekonomike.

(f) informacionin cilësor që shpjegon dhe mbështet dhënien e informacioneve shpjeguese sasiore të kërkuara në (a)–(e).

42F Një njësi ekonomike mund të bashkojë informacionin e kërkuar nga paragrafi 42E në lidhje me një aktiv të veçantë nëse njësia ekonomike ka më shumë se një lloj të përfshirjes së vazhdueshme në atë aktiv financiar të çregjistruar dhe e raporton atë sipas një lloji të përfshirjes së vazhdueshme.

42G Gjithashtu, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për çdo lloj të përfshirjes së vazhdueshme për:

(a) fitimin ose humbjen e njohur në datën e transferimit të aktiveve.

(b) të ardhurat dhe shpenzimet e njohura në periudhën raportuese dhe të akumuluara, nga përfshirja e vazhdueshme në aktivet financiare të çregjistruara (p.sh. ndryshimet në vlerën e drejtë të derivativëve).

(c) nëse vlera totale e shumave të arkëtuara nga aktiviteti i transferimit (që kualifikohen për çregjistrim) në një periudhë raportuese nuk është shpërndarë ende përgjatë periudhës, (p.sh. nëse një pjesë e konsiderueshme e vlerës totale nga aktiviteti i transferimit është arkëtuar ditët e fundit të periudhës raportuese):

(i) kur aktiviteti më i madh i transferimit ka ndodhur brenda asaj periudhe raportuese (p.sh. pesë ditë para fundit të periudhës raportuese),

(ii) shumat (p.sh. fitimet ose humbjet përkatëse) e njohura nga aktiviteti i transferimit në atë pjesë të periudhës raportuese, dhe

(iii) vlerën totale të arkëtimeve nga aktiviteti i transferimit në atë pjesë të periudhës raportuese.

Një njësi ekonomike duhet ta japë këtë informacion për çdo periudhë për të cilën paraqitet një pasqyrë përmbledhëse e të ardhurave.

Informacion shtesë

42H Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për çdo informacion shtesë që ajo e konsideron të nevojshëm për të plotësuar objektivat në lidhje me dhënien e informacioneve shpjeguese në paragrafin 42B.

Zbatimi fillestar i SNRF 9

42I Në periudhën raportuese që përfshin datën e zbatimit fillestar të SNRF 9, njësia ekonomike duhet të japë informacionin e mëposhtëm për secilën klasë të aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare si në datën e zbatimit fillestar:

(a) kategorinë origjinale të matjes dhe vlerën kontabël të përcaktuar në përputhje me SNK 39 ose në përputhje me një version të mëparshëm të SNRF 9 (nëse qasja e zgjedhur e njësisë ekonomike për të aplikuar SNRF 9 përfshin më shumë se një datën e zbatimit fillestar për kërkesa të ndryshme);

(b) kategorinë e re të matjes dhe vlerën e mbartur të përcaktuar në përputhje me SNFR 9;

(c) madhësinë e ndonjë aktivi financiar dhe detyrimi financiar të pasqyrës së pozicionit financiar që më parë ishin përcaktuar si të matur me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes, por tashmë nuk përcaktohen si të tillë, duke bërë dallim mes atyre që njësia duhet të riklasifikojë sipas kërkesave të SNRF 9 dhe atyre që ajo zgjedh të riklasifikojë.

Në përputhje me paragrafin 7.2.2 të SNRF 9, në varësi të metodës së zgjedhur të njësisë ekonomike për aplikimin e SNRF 9, tranzicioni mund të përfshijë më shumë se një datë të zbatimit fillestar. Prandaj ky paragraf mund të japë informacion shpjegues për më shumë se një datë të zbatimit fillestar. Një njësi

ekonomike duhet të paraqesë këto informacione shpjeguese sasiore në formë tabele me përjashtim të rastit kur një format tjetër është më i përshtatshëm.

42J Në periudhën raportuese e cila përfshin dhe datë e zbatimit fillestar të SNRF 9, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues në mënyrë që tu mundësojë përdoruesve të pasqyrave financiare të kuptojnë:

(a) mënyrën se si njësia i ka zbatuar kërkesat për klasifikim të SNRF 9 për ato aktive financiare, klasifikimi i të cilave ndryshoi si rezultat i zbatimit të SNRF 9.

(b) arsyet për çdo përcaktim ose jo të aktiveve ose detyrimeve financiare si të matur me vlerën e drejtë përmes fitimit dhe humbjes në datën e zbatimit fillestar.

Në përputhje me paragrafin 7.2.2 të SNRF 9, në varësi të metodës së zgjedhur të njësisë ekonomike për aplikimin e SNRF 9, tranzicioni mund të përfshijë më shumë se një datë të zbatimit fillestar. Prandaj ky paragraf mund të japë informacion shpjegues për më shumë se një datë të zbatimit fillestar.

42K Në periudhën raportuese që një njësi ekonomike zbaton për herë të parë kërkesat e SNRF 9 për klasifikimin dhe matjen e aktiveve financiare (p.sh. kur njësia ekonomike kalon nga SNK 39 në SNRF 9 për aktivet financiare), ajo do të paraqesë informacionet shpjeguese të përcaktuara në paragrafët 42L-42O e këtij SNRF siç kërkohet nga paragrafi 7.2.15 i SNRF 9.

42L Kur kërkohet nga paragrafi 42K, një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për ndryshimet në klasifikimin e aktiveve dhe detyrimeve financiare në datën e zbatimit fillestar të SNRF 9, duke treguar veçmas:

(a) ndryshimet në vlerën kontabël (neto) bazuar në kategoritë e matjes në përputhje me SNK 39 (d.m.th. që nuk vijnë nga një ndryshim në matje si pasojë e dispozitave kalimtare të SNRF 9); dhe

(b) ndryshimet në vlerën kontabël (neto) që vijnë nga një ndryshim në matje si pasojë e dispozitave kalimtare të SNRF 9.

Dhënia e informacioneve shpjeguese në këtë paragraf nuk duhet të bëhet pas periudhës vjetore raportuese në të cilën njësia ekonomike fillimisht zbaton kërkesat e SNRF 9 për klasifikimin dhe matjen e aktiveve financiare.

42M Kur kërkohet nga paragrafi 42K, një njësi ekonomike duhet të japë informacionet e mëposhtme për aktivet dhe detyrimet financiare që janë riklasifikuar për tu matur me koston e amortizuar dhe, në rastin e aktiveve financiare, që janë riklasifikuar nga vlera e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes për tu matur me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse, si rezultat i kalimit në SNRF 9:

(a) vlerën e drejtë të aktiveve financiare ose detyrimeve financiare në fund të periudhës së raportimit; dhe

(b) fitimin ose humbjen nga vlera e drejtë që do të ishte njohur në rezultat ose në të ardhurat e tjera përmbledhëse gjatë periudhës së raportimit nëse aktivet ose detyrimet financiare nuk do të ishin riklasifikuar;

Dhënia e informacioneve shpjeguese në këtë paragraf nuk duhet të bëhet pas periudhës vjetore raportuese në të cilën njësia ekonomike fillimisht zbaton kërkesat e SNRF 9 për klasifikimin dhe matjen e aktiveve financiare.

42N Kur kërkohet nga paragrafi 42K, një njësi ekonomike duhet të japë informacionet e mëposhtme për aktivet dhe detyrimet financiare që janë riklasifikuar nga kategoria e matjes me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes si rezultat i kalimit tek SNRF 9:

(a) normën e interesit efektiv të përcaktuar në datën e riklasifikimit; dhe

(b) shpenzimet ose të ardhurat e njohura nga interesi.

Nëse një njësi ekonomike trajton vlerën e drejtë të një aktivi financiar ose detyrimi financiar si vlerën e re kontabël bruto në datën e zbatimit fillestar (shih paragrafin 7.2.11 të SNRF 9), dhënia e informacioneve shpjeguese në këtë paragraf do të bëhet për çdo periudhe të raportimit deri në momentin e çregjistrimit. Përndryshe, dhënia e informacioneve shpjeguese në këtë paragraf nuk duhet të bëhet pas periudhës vjetore raportuese në të cilën njësia ekonomike zbaton për herë të parë kërkesat e SNRF 9 për klasifikimin dhe matjen e aktiveve financiare.

42O Kur një njësi ekonomike paraqet informacionet shpjeguese siç përcaktohet në paragrafët 42K-42N, këto informacione shpjeguese, dhe informacionet shpjeguese në paragrafin 25 të këtij SNRF-je, duhet të lejojnë rakordim midis:

(a) kategorive të matjes në përputhje me SNK 39 dhe SNRF 9; dhe

© IFRS Foundation

(b) klasës së instrumentit financiar

në datën e zbatimit fillestar.

42P Në datën e zbatimit fillestar të nenit 5.5 të SNRF 9, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues që do të lejonte një rakordim të provizioneve për zhvlerësim në fund të periudhës në përputhje me SNK 39 dhe të provizioneve në përputhje me SNK 37 me humbjen e zbritshme në fillim të periudhës të përcaktuara në përputhje me SNRF 9. Për aktivet financiare, ky informacion shpjegues do të jepet sipas kategorive të matjes së aktiveve të ngjashme financiare në përputhje me SNK 39 dhe SNRF 9, dhe do të tregojë veçmas efektin e ndryshimeve në kategorinë e matjes për humbjen e zbritshme në atë datë.

42Q Në periudhën raportuese që përfshin datën e zbatimit fillestar të SNRF 9, një njësi ekonomike nuk i kërkohet të japë informacione shpjeguese për shumat të atyre zërave që do të ishin të raportuara sipas kërkesave të klasifikimit dhe matjes (që përfshin kërkesat që lidhen me matjen sipas kostos së amortizuar të aktiveve financiare dhe zhvlerësimin në nenet 5.4 dhe 5.5 të SNRF 9) të:

(a) SNRF 9 për periudhat e mëparshme; dhe

(b) SNK 39 për periudhën aktuale.

42R Në përputhje me paragrafin 7.2.4 të SNRF 9, në qoftë se në datën e zbatimit fillestar të SNRF 9, është e pamundur (siç përcaktohet në SNK 8) për një njësi ekonomike të vlerësojë një element të ndryshuar të vlerës në kohë të parasë në përputhje me paragrafët B4.1.9B-B4.1.9D të SNRF 9 mbi bazën e fakteve dhe rrethanave që ekzistonin në datën e njohjes fillestare të aktivit financiar, një njësi ekonomike duhet të vlerësojë karakteristikat e flukseve të mjeteve monetare kontraktuale të atij aktivi financiar në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistonin në momentin e njohjes fillestare të aktivit financiar pa marrë në konsideratë kërkesat që lidhen me ndryshimin e elementit të vlerës në kohë të parasë në paragrafët B4.1.9B - B4.1.9D të SNRF 9. Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për vlerën kontabël në datën e raportimit të aktiveve financiare karakteristikat e fluksit monetar kontraktual të të cilave janë vlerësuar në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistonin në njohjen fillestare të aktivit financiar, pa marrë parasysh kërkesat që lidhen me modifikimin e vlerës në kohë e elementit të para në paragrafët B4.1.9B-B4.1.9D të SNRF 9 deri sa ato aktive financiare çregjistrohen.

42S Në përputhje me paragrafin 7.2.5 të SNRF 9, në qoftë se nuk është praktike (siç përcaktohet në SNK 8) në datën e zbatimit fillestar për një njësi ekonomike për të vlerësuar nëse vlera e drejtë e një tipar parapagimit ishte e parëndësishme në përputhje me paragrafët B4.1.12 (d) të SNRF 9 bazuar në faktet dhe rrethanat që ekzistonin në njohjen fillestare të aktivit financiar, një njësi ekonomike do të vlerësojë karakteristikat e flukseve monetare kontraktuale të atij aktivi financiar në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistonin në njohjen fillestare të aktiv financiar pa marrë parasysh përjashtimin për karakteristika e parapagimit në paragrafin B4.1.12 të SNRF 9. Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për vlerën kontabël në datën e raportimit të aktiveve financiare karakteristikat e fluksit monetar kontraktual të të cilave janë vlerësuar në bazë të fakteve dhe rrethanave që ekzistonin në njohjen fillestare të aktivit financiar, pa marrë parasysh përjashtimin për karakteristika të parapagimit në paragrafin B4.1.12 të SNRF 9 deri ato aktive financiare çregjistrohen.

Data e hyrjes në fuqi dhe periudha kalimtare

43 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë SNRF për periudhat vjetore që fillojnë më datën 1 janar 2007 e në vijim. Inkurajohet zbatimi i menjëhershëm. Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë SNRF për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

44 Nëse një njësi ekonomike zbaton këtë SNRF për periudha vjetore që fillojnë më parë se 1 janar 2006, nuk ka nevojë që ajo të paraqesë informacion krahasues për dhënien e informacioneve shpjeguese të kërkuara nga paragrafët 31-42 rreth natyrës dhe madhësisë së rreziqeve që vijnë nga instrumentet financiarë.

44A SNK 1 (i rishikuar në 2007) ndryshoi terminologjinë e përdorur në të gjithë SNRF-të. Përveç kësaj, ai ndryshoi paragrafët 20, 21, 23(c) dhe (d), 27(c) dhe B5 të shtojcës B. Një njësi ekonomike do të zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më 1 janar 2009.e në vijim. Nëse një njësi ekonomike zbaton SNK 1 (i rishikuar 2007) për një periudhë më të hershme, ndryshimet do të zbatohen për këtë periudhë më të hershme.

44B Hiqet paragrafi 3 (c) i SNRF 3 (rishikuar në 2008). Një njësi ekonomike do të zbatojë këtë ndryshim për periudhat vjetore që fillojnë më 1 korrik 2009 e në vijim. Nëse një njësi ekonomike zbaton SNRF 3 (rishikuar 2008) për një periudhë më të hershme, ndryshimi do të zbatohet edhe për këtë periudhë të hershme. Megjithatë, ndryshimi nuk ka të bëjë me shumën e kushtëzuar që ka rrjedhur nga një kombinim biznesi për të cilin data e blerjes i paraprin zbatimit të SNRF 3 (rishikuar në vitin 2008). Në vend të kësaj,

një njësi ekonomike do ta trajtojë një shumë të tillë në përputhje me paragrafët 65A–65E të SNRF 3 (i ndryshuar në vitin 2010).

44C Një njësi ekonomike do të zbatojë ndryshimin në paragrafin 3 për periudhat vjetore që fillojnë më 1 janar 2009 e në vijim. Nëse një njësi ekonomike zbaton *Instrumentet financiare të kthyeshme dhe detyrimet që rrjedhin nga likuidimi* (Ndryshime në SNK 32 dhe SNK 1), të publikuar në shkurt 2008, për një periudhë më të hershme, ndryshimi në paragrafin 3 do të zbatohet për këtë periudhë më të hershme.

44D Paragrafi 3(a) është ndryshuar sipas *Përmirësimeve në SNRF-të* të publikuara në maj 2008. Një njësi ekonomike do të zbatojë këtë ndryshim për periudhat vjetore që fillojnë më datën 1 janar 2009 e në vijim. Lejohet zbatimi përpara kësaj date. Në qoftë se një njësi ekonomike e zbaton ndryshimin për një periudhë më të hershme, ajo do të japë informacione shpjeguese për këtë fakt dhe zbaton për këtë periudhë më të hershme edhe ndryshimet në paragrafin 1 të SNK 28, paragrafin 1 të SNK 31 dhe paragrafin 4 të SNK 32 të publikuara në maj 2008. Një njësi ekonomike lejohet të zbatojë ndryshimin në mënyrë prospektive.

44E [Fshirë]

44F [Fshirë]

44G *Përmirësimi i Dhënies së Informacioneve Shpjeguese për Instrumentet Financiarë* (Amendime të SNRF 7), publikuar në Mars 2009, amenduan paragrafët 27, 39 dhe B11 dhe shtuan paragrafët 27A, 27B, B10A dhe B11A-B11F. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore nga 1 janar 2009 e në vazhdim. Një njësi ekonomike nuk ka nevojë të japë informacionet shpjeguese të kërkuara nga ndryshimet për:

(a) një periudhë vjetore ose të ndërmjetme, duke përfshirë ndonjë pasqyrë të pozicionit financiar, paraqitur brenda një periudhe vjetore krahasuese që mbaron para datës 31 dhjetor 2009, ose

(b) ndonjë pasqyrë të pozicionit financiar në fillim të periudhës më të hershme krahasuese në një datë para datës 31 dhjetor 2009.

Lejohet zbatimi përpara kësaj date. Nëse një njësi ekonomike zbaton ndryshimet për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.[1]

44H–44J [Fshirë]

44K Paragrafi 44B u ndryshua nga *Përmirësimet në SNRF-të* të publikuara në maj 2010. Një njësi ekonomike do të zbatojë këtë ndryshim për periudhat vjetore që fillojnë më 1 korrik 2010 e në vijim. Lejohet zbatimi përpara kësaj date.

44L *Nga Përmirësimet në SNRF-të* të publikuara në maj 2010 është shtuar paragrafi 32A dhe janë ndryshuar paragrafët 34 dhe 36–38. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më 1 janar 2011 e në vijim. Lejohet zbatimi përpara kësaj date. Nëse një njësi ekonomike zbaton ndryshimet për një periudhë më të hershme ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

44M *Informacione shpjeguese- Transferime të Aktiveve Financiare* (Ndryshime në SNRF 7), publikuar në tetor 2010, shtoi paragrafin E4. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më 1 korrik 2011 e në vijim. Lejohet zbatimi përpara kësaj date. Nëse një njësi ekonomike zbaton ndryshimet nga një datë më e hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt. Një njësi ekonomike nuk ka nevojë të sigurojë dhënien e informacioneve shpjeguese të kërkuara nga këto ndryshime për një periudhë që fillon përpara datës së zbatimit fillestar të ndryshimeve.

44N [Fshirë]

44O SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*, të publikuara në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafin 3. Një njësi ekonomike do ta zbatojë këtë ndryshim, kur të zbatojë SNRF 10 dhe SNRF 11.

44P Si rezultat i SNRF 13, të nxjerrë në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafët 3, 28, 29, B4 dhe B26 dhe Shtojca A dhe janë fshirë paragrafët 27–27B. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime, kur zbaton SNRF 13.

44Q *Paraqitja e Zërave të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse* (Ndryshimet në SNK 1), publikuar në qershor 2011, ndryshoi paragrafin 27B. Një njësi ekonomike do të zbatojë këtë ndryshim kur ajo zbaton SNK 1, të ndryshuar në qershor 2011.

44R *Shënimet shpjeguese - Kompensimi i Aktiveve Financiare dhe Detyrimeve Financiare* (Ndryshime në SNRF 7), i publikuar në dhjetor 2011, shtoi paragrafët 13A - 13F dhe B40 - B53. Një njësi ekonomike duhet të

1 Paragrafi 44G u amendua si rrjedhojë e *Përjashtimit Kufizues* nga *Dhënia e Informacioneve Shpjeguese* sipas SNRF 7 për zbatuesit për herë të parë (Amendimi i SNRF 1) publikuar në Janar 2010. Bordi amendoi paragrafin 44G për të qartësuar konkluzionet e tij dhe kalimin e synuar drejt *Përmirësimit të Dhënies së Informacioneve Shpjeguese për Instrumentet Financiarë* (Amendimet e SNRF 7).

© IFRS Foundation

aplikojë këto amendamente për periudhat vjetore që fillojnë në ose pas datës 1 Janar 2014. Një njësi ekonomike duhet të japë informacionin shpjegues të kërkuar nga këto ndryshime në mënyrë retrospektive.

44S–44W [Fshirë]

44X *Njësitë Ekonomike Investuese* (ndryshimet për SNRF 10, SNRF 12 dhe SNK 27), botuar në Tetor 2012, ka amenduar paragrafin 3. Një njësi ekonomike duhet të aplikojë këtë amendament për periudhat vjetore që fillojnë në ose pas datës 1 Janar 2014. Aplikimi më i hershëm i *Njësive Ekonomike Investuese* është i lejuar. Në qoftë se një njësi ekonomike aplikon më herët këtë amendament, ajo duhet të aplikojë të gjitha amendamentet e përfshira në *Njësitë Ekonomike Investuese* në të njëjtën kohë.

44Y [Fshirë]

44Z SNRF 9 i publikuar në Korrik 2014, janë ndryshuar paragrafët 2–5, 8–11, 14, 20, 28–30, 36, 42C–42E, Shtojca A dhe paragrafët B1, B5, B9, B10, B22 dhe B27, janë fshirë paragrafët 12, 12A, 16, 22–24, 37, 44E, 44F, 44H–44J, 44N, 44S–44W, 44Y, B4 dhe Shtojca D dhe janë shtuar paragrafët 15A, 10A, 11A, 11B, 12B–12D, 16A, 20A, 21A–21D, 22A–22C, 23A–23F, 24A–24G, 35A–35N, 42I–42S, 44ZA dhe B8A–B8J. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime, kur zbaton SNRF 9. Nuk është e nevojshme që këto ndryshime të zbatohen për informacionin krahasues që i përket periudhave raportuese përpara datës së zbatimit për herë të parë të SNRF 9.

44ZA Në përputhje me paragrafin 7.1.2 të SNRF 9, për periudhat raportuese që fillojnë përpara 1 Janarit 2018, një njësi ekonomike mund të zgjedhë që të zbatojë kërkesat për paraqitjen e fitimeve dhe humbjeve mbi detyrimet financiare të përcaktuar si me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në paragrafët 5.7.1(c), 5.7.7-5.7.9, 7.2.12 dhe B5.7.5-B5.7.20 të SNRF 9 pa aplikuar kërkesat e tjera të SNRF 9. Nëse një njësi ekonomike zgjedh që të zbatojë vetëm paragrafët më sipër të SNRF 9, ajo duhet të japë informacion shpjegues mbi këtë fakt dhe duhet të sigurojë në mënyrë të vazhdueshme dhënien e informacioneve shpjeguese të përcaktuara në paragrafët 10-11 të kësaj SNRF (ndryshuar me SNRF 9, (2010)).

44AA *Përmirësime vjetore të SNRF-ve Cikli 2012-2014*, i publikuar në Shtator 2014, ndryshoi paragrafët 44R dhe B30 dhe shtoi paragrafin B30A. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime në mënyrë retrospektive në përputhje me SNK 8 *Politikat kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet* për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 ose më pas. Bën përjashtim rasti kur njësia ekonomike nuk ka nevojë të zbatojë ndryshimet në paragrafët B30 dhe B30A për çdo periudhë të paraqitur që fillon më parë se periudha vjetore për të cilën njësia ekonomike zbaton për herë të parë këto ndryshime. Lejohet zbatimi më i hershëm i ndryshimeve në paragrafët 44R, B30 dhe B30A. Nëse një njësi ekonomike i zbaton këto ndryshime për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

44BB *Iniciativë mbi Dhënie Informacionesh Shpjeguese* (Ndryshime në SNK 1), i publikuar në Dhjetor 2014, ndryshoi paragrafët 21 dhe B5. Njësia ekonomike duhet t'i zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më 1 Janar 2016 e në vijim. Lejohet zbatimi i këtyre ndryshimeve për periudha më të hershme.

44CC SNRF 16 *Qiratë*, i publikuar në Janar të vitit 2016, ka ndryshuar paragrafët 29 dhe B11D. Njësia ekonomike do të zbatojë këto ndryshime, kur zbaton SNRF 16.

Tërheqja e SNK 30

45 Ky SNRF zëvendëson SNK30 *Dhënie Informacionesh Shpjeguese në Pasqyrat Financiare të Bankave dhe Institucioneve Financiare të Ngjashme*.

Shtojca A
Kushtet e përcaktuara

Kjo shtojcë është pjesë përbërëse e këtij SNRF.

rreziku i kredisë	Rreziku që një palë në një instrument financiar do të shkaktojë humbje financiare për palën tjetër duke dështuar në shlyerjen e një detyrimi.
shkallët e vlerësimit të rrezikut të kredisë	Vlerësimi i rrezikut të kredisë të bazuar në rrezikun e mospagimit në kohë për një instrument financiar.
rreziku i monedhës	Rreziku që vlera e drejtë ose flukset monetare të ardhshme të një instrumenti financiar do të ndryshojnë për shkak të ndryshimeve në kurset e këmbimit.
rreziku i normave të interesit	Rreziku që vlera e drejtë ose flukset monetare të ardhshme të një instrumenti financiar do të ndryshojnë për shkak të ndryshimeve në normat e interesit të tregut.
rreziku i likuiditetit	Rreziku që një njësi ekonomike do të ndeshë vështirësi në plotësimin e detyrimeve që lidhen me detyrimet financiare që duhet të shlyhen nëpërmjet lëvrimit të mjeteve monetare ose një aktivi tjetër financiar.
huatë e pagueshme	Huatë e pagueshme janë detyrime financiare, të ndryshme nga të pagueshmet tregtare afatshkurtra në termat normale (të zakonshme) të kredisë.
rreziku i tregut	Rreziku që vlera e drejtë ose flukset monetare të ardhshme të një instrumenti financiar do të ndryshojnë për shkak të ndryshimeve në çmimet e tregut. Rreziku i tregut përfshin tre tipe risqesh: **rrezikun e monedhës, rrezikun e normave të interesit** dhe **rrezikun tjetër të çmimit**.
rreziku tjetër i çmimit	Rreziku që vlera e drejtë ose flukset monetare të ardhshme të një instrumenti financiar do të luhaten për shkak të ndryshimeve në çmimet e tregut (përveç atyre që rrjedhin nga **rreziku i normës së interesit** ose **rreziku i valutës**), nëse këto ndryshime janë shkaktuar nga faktorë të veçantë për instrumentin individual financiar ose emetuesin e tij, ose nga faktorët që ndikojnë në të gjitha instrumentet financiare të ngjashme që tregtohen në treg.

Termat e mëposhtëm janë përcaktuar në paragrafin 11 të SNK 32, paragrafin 9 të SNK 39, në Shtojcën A të SNRF 9 ose në Shtojcën A të SNRF 13 dhe janë përdorur në këtë SNRF me kuptimet e specifikuara në SNK 32, SNK 39, SNRF 9 dhe SNRF 13.

- kosto e amortizuar e një aktivi financiar ose detyrimi financiar
- kontratat e aktiveve
- aktivet financiare me kreditit të çvlerësuar
- çregjistrimi
- derivativ
- dividendët;
- metoda e interesit efektiv
- instrument i kapitalit neto
- humbjet e pritshme të kredisë
- vlera e drejtë
- aktiv financiar
- kontratë e garancisë financiare
- instrument financiar
- detyrim financiar
- detyrimi financiar me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes

© IFRS Foundation

- transaksion parashikues
- vlera bruto kontabël e një aktivi financiar
- instrument mbulues
- i mbajtur për tregtim
- fitimet ose humbjet e çvlerësimit
- humbje e zbritshme
- për t'u shlyer se i ka kaluar afati
- aktiveve financiare me kredit të zhvlerësuar të blera apo të krijuara
- data e riklasifikimit
- blerje ose shitje në mënyrë të rregullt.

Shtojca B
Udhëzim për zbatim

Kjo shtojcë është pjesë përbërëse e këtij SNRF.

Klasat e instrumenteve financiarë dhe niveli i dhënies së informacioneve shpjeguese (paragrafi 6)

B1 Paragrafi 6 i kërkon një njësie ekonomike të grupojë instrumentet financiarë në klasa që janë të përshtatshme me natyrën e informacionit të paraqitur dhe që merr në konsideratë karakteristikat e këtyre instrumenteve financiare. Klasat e përshkruara në paragrafin 6 përcaktohen nga njësia ekonomike dhe prandaj janë të dallueshme nga kategoritë e instrumenteve financiare të specifikuar në SNRF9 (i cili përcakton sesi maten instrumentet financiare dhe kur njihen ndryshimet në vlerën e drejtë).

B2 Në përcaktimin e klasës së instrumentit financiar, një njësi ekonomike duhet që të paktën:

(a) të dallojë instrumentet e matur me koston e amortizuar nga ata të matur me vlerën e drejtë.

(b) të trajtojë si një klasë të veçantë ose klasa të veçanta ato instrumente financiare që janë jashtë objektit të këtij SNRF.

B3 Një njësi ekonomike vendos, në varësi të rrethanave, sa hollësira (detaje) të paraqesë për të plotësuar kërkesat e këtij SNRF, sa rëndësi duhet t'u japë aspekteve të ndryshme të kërkesave dhe sesi të bashkojë informacionin për të paraqitur një pamje të plotë pa kombinuar informacione me karakteristika të ndryshme. Është e nevojshme të gjendet një e mesme mes mbingarkimit të pasqyrave financiare me detaje (hollësi) të tepërta të cilat mund të mos u shërbejnë përdoruesve të pasqyrave financiare dhe fshehjes së informacionit të rëndësishëm si rezultat i bashkimit (agregimit) të tepërt. Për shembull, një njësi ekonomike nuk duhet të fshehë informacion të rëndësishëm duke e përfshirë atë mes shumë hollësive të parëndësishme. Në mënyrë të ngjashme, një njësi ekonomike nuk duhet të japë informacion shpjegues që është kaq i bashkuar (grupuar) sa që fsheh ndryshimet e rëndësishme mes transaksioneve individuale ose rreziqeve të lidhura me to.

B4 [Fshirë]

Dhënie informacionesh të tjera shpjeguese – politikat kontabël (paragrafi 21)

B5 Paragrafi 21 kërkon dhënie informacionesh shpjeguese për bazën (ose bazat) e matjes të përdorura në përgatitjen e pasqyrave financiare dhe për politikat kontabël të tjera të përdorura të cilat janë të rëndësishme për të kuptuar pasqyrat financiare. Për instrumentet financiare, dhënie informacionesh shpjeguese të tilla mund të përfshijnë:

(a) për detyrimet financiare të përcaktuara me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes:

(i) natyrën e detyrimeve financiare të cilat njësia ekonomike i ka përcaktuar me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes;

(ii) kriterin për një përcaktim të tillë të këtyre detyrimeve financiare në njohjen fillestare; dhe

(iii) mënyrën se si njësia ekonomike ka plotësuar kushtet e paragrafit 4.2.2 të SNRF 9 për këtë përcaktim.

(aa) për aktivet financiare të përcaktuara me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes:

(i) natyrën e aktiveve financiare të cilat njësia ekonomike i ka përcaktuar me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes; dhe

(ii) mënyrën se si njësia ekonomike ka plotësuar kushtet e paragrafit 4.1.5 të SNRF 9 për këtë përcaktim.

(b) [fshirë]

© IFRS Foundation

(c) faktin nëse blerjet dhe shitjet në mënyrë të rregullt të aktiveve financiare janë kontabilizuar në datën e tregtimit ose të shlyerjes (shih paragrafin 3.1.2 të SNRF 9).

(d) [fshirë]

(e) si përcaktohen fitimet ose humbjet neto në secilën kategori të instrumentit financiar (shih paragrafin 20 (a)) për shembull, nëse fitimet ose humbjet neto në zërat me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes përfshijnë të ardhurat nga interesat ose dividendët.

(f) [fshirë]

(g) [fshirë]

Paragrafi 122 i SNK 1 (rishikuar në 2007) kërkon gjithashtu që njësitë ekonomike të japin informacion shpjegues, në përmbledhje të politikave kontabël të rëndësishme ose në shënimet e tjera, lidhur me gjykimet, përveç atyre që përfshijnë vlerësimet, që ka bërë drejtimi në procesin e zbatimit të politikave kontabël të njësisë ekonomike dhe që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare.

Natyra dhe madhësia e risqeve (rreziqeve) që vijnë nga instrumentet financiarë (paragrafët 31-42))

B6 Dhënia e informacioneve shpjeguese të kërkuara nga paragrafët 31-42 duhet të jepet ose në pasqyrat financiare ose të përfshihet nëpërmjet referencës së kryqëzuar me pasqyrat financiare në pasqyra të tjera, të tilla si komentet e menaxhimit ose raportin e rrezikut, që janë të disponueshme për përdoruesit e pasqyrave financiare në të njëjtat terma si pasqyrat financiare dhe në të njëjtën kohë. Pa informacionin e përfshirë përmes referencave të kryqëzuara, pasqyrat financiare nuk janë të plota.

Dhënie informacionesh shpjeguese sasiore (paragrafi 34)

B7 Paragrafi 34 (a) kërkon paraqitjen e të dhënave sasiore të përmbledhura lidhur me ekspozimin e një njësie ekonomike ndaj risqeve të bazuar në informacionin e siguruar nga brenda njësisë ekonomike nga personeli kyç drejtues. Nëse një njësi ekonomike përdor disa metoda për të menaxhuar një ekspozim ndaj rrezikut, njësia ekonomike duhet të paraqesë informacion duke përdorur metodën ose metodat që sigurojnë informacionin më të rëndësishëm dhe më të besueshëm. SNK 8 *Politikat kontabël, ndryshimet në vlerësimet dhe gabimet* trajton rëndësinë dhe besueshmërinë.

B8 Paragrafi 34(c) kërkon dhënie informacionesh shpjeguese rreth përqendrimeve të rrezikut. Përqendrimet e rrezikut vijnë nga instrumente financiare që kanë karakteristika të ngjashme dhe ndikohen në mënyrë të ngjashme nga ndryshimet në kushtet ekonomike ose të tjera kushte. Identifikimi i përqendrimeve të rrezikut kërkon gjykim, duke marrë në konsideratë rrethanat e njësisë ekonomike. Dhënia e informacioneve shpjeguese lidhur me përqendrimet e rrezikut duhet të përfshijë:

(a) një përshkrim sesi drejtimi përcakton përqendrimet;

(b) një përshkrim të karakteristikave të përbashkëta që identifikojnë çdo përqendrim (p.sh. palën tjetër, zonën gjeografike, monedhën ose tregun); dhe

(c) shumën e ekspozimit ndaj rrezikut të lidhur me gjithë instrumentet financiarë që kanë këtë karakteristikë të përbashkët.

Praktikat e menaxhimit të rrezikut të kredisë (paragrafët 35F-35G)

B8A Paragrafi 35F (b) kërkon dhënien e informacioneve për atë se si një njësi ekonomike ka përcaktuar mospagimin në kohë për instrumente të ndryshme financiare dhe arsyet e zgjedhjes së këtyre përcaktimeve. Në përputhje me paragrafin 5.5.9 të SNRF 9, përcaktimi nëse humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës duhet të njihen, është e bazuar në rritjen e rrezikut të mospagimit në kohë që nga njohja fillestare. Informacion rreth përkufizimeve të mospagimit në kohë të cilat do të ndihmojnë përdoruesit e pasqyrave financiare të kuptojnë se si një njësi ekonomike ka zbatuar kërkesat e SNRF 9 për humbjen e pritshme të kredisë që mund të përfshijnë:

(a) faktorët cilësore dhe sasiore që janë marrë në konsideratë në përcaktimin e mospagimit në kohë;

(b) nëse përkufizime të ndryshme janë aplikuar për lloje të ndryshme të instrumenteve financiare; dhe

(c) supozime për normën shërimit (d.m.th. numri i aktiveve financiare që kthehen në status të rregullt) pas një mospagimi në kohë të aktivit financiar.

B8B Për të ndihmuar përdoruesit e pasqyrave financiare në vlerësimin e ristrukturimit dhe modifikimin e politikave të njësisë ekonomike, paragrafi 35F(f)(i) kërkon dhënien e informacioneve shpjeguese për atë se si një njësi ekonomike e monitoron shkallën në të cilën humbja e zbritshme aktiveve financiare e shpjeguar më parë në përputhje me paragrafin 35F (f) (i) e më pas është matur me humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës në përputhje me paragrafin 5.5.3 të SNRF 9. Informacioni sasior që do të ndihmojë përdoruesit për të kuptuar rritjen e mëvonshme në riskun e kredisë së aktiveve financiare të modifikuara mund të përfshijë informacion për aktivet financiare të modifikuara që plotësojnë kriteret në paragrafin 35F(f)(i) për të cilat humbja e zbritshme është rishikuar për tu matur me një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetës (d.m.th. një normë e përkeqësuar).

B8C Paragrafi 35G(a) kërkon dhënien e informacionit për bazën e të dhënave dhe supozimet dhe teknikat e vlerësimit të përdorura që janë zbatuar për kërkesat e zhvlerësimit në SNRF 9. Supozimet dhe të dhënat e një njësie ekonomike të përdorura për të matur humbjet e pritshme të kredisë ose për të përcaktuar shkallën e rritjes së rrezikut të kredisë që nga njohja fillestare mund të përfshijnë informacionin e brendshëm historik ose nga raportet e vlerësimit dhe supozimet rreth jetës së pritshme të instrumenteve financiare dhe kohën e shitjes së kolateralit.

Ndryshimet në humbjen e zbritshme (paragrafi 35H)

B8D Në përputhje me paragrafin 35H, një njësie ekonomike i kërkohet të shpjegojë arsyet për ndryshimet në humbjen e zbritshme gjatë periudhës. Përveç rakordimit të tepricave të çeljes me ato të mbylljes të humbjeve të zbritshme , mund të jetë e nevojshme që të jepet dhe një shpjegim narrativ të ndryshimeve. Ky shpjegim narrativ mund të përfshijë një analizë të shkaqeve për ndryshimin e humbjeve së zbritshme gjatë periudhës, duke përfshirë:

(a) përbërjen e portofolit;

(b) volumin e aktiveve financiare të blera ose të krijuara; dhe

(c) rrezikshmërinë e humbjeve të parashikuara të kredisë.

B8E Për angazhimet e kredisë dhe kontratat e garancisë financiare humbja e zbritshme njihet si provizion. Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues rreth ndryshimeve në humbjen e zbritshme për aktivet financiare të ndarë nga ato për angazhimet e kredisë dhe kontratat e garancisë financiare. Megjithatë, nëse një instrument financiar përfshin të dyja si një kredi (d.m.th. aktiv financiar) ashtu dhe një angazhim të pa tërhequr (d.m.th. angazhim huaje) dhe njësia ekonomike nuk mund të identifikojë veçmas humbjet e pritshme të angazhimit të huasë nga ato të aktivit financiar, humbjet e pritshme të kredisë për angazhimin e huasë duhet të njihen së bashku me humbjen e zbritshme për aktivin financiar. Për aq sa humbjet e kombinuara të pritshme të kredisë tejkalojnë vlerën kontabël bruto të aktivit financiar, humbjet e pritshme të kredisë duhet të njihet si provizion.

Kolaterali (paragrafi 35K)

B8F Paragrafi 35K kërkon dhënien e informacioneve që do ti mundësojë përdoruesve të pasqyrave financiare për të kuptuar efektin e kolateralit dhe aktiveve të tjera garantuese të kredisë mbi shumën e humbjeve të pritshme të kredisë. Një njësi ekonomike as nuk i kërkohet që të japë informacion në lidhje me vlerën e drejtë të kolateralit dhe të aktiveve të tjera garantuese të huasë dhe as nuk është e nevojshme që të përcaktojë vlerën e saktë të kolateralit që është përfshirë në llogaritjen e humbjeve të pritshme të kredisë (d.m.th. humbjen e mospagimit).

B8G Një përshkrim narrativ i kolateralit dhe efekti i tij mbi shumat e humbjeve të pritshme të kredisë mund të përfshijë informacion në lidhje me:

(a) llojet kryesore të kolateralit të mbajtur si garanci dhe aktiveve të tjera garantuese të kredisë (shembuj të këtyre të fundit janë, derivateve të kredisë dhe marrëveshjet e kompensimeve që nuk kualifikohen për kompensim në përputhje me SNK 32);

(b) vëllimin e kolateralit të mbajtur dhe të aktiveve të tjera garantuese të kredisë dhe rëndësinë e tyre në lidhje me masën e humbjes së zbritshme;

(c) politikat dhe proceset për vlerësimin dhe menaxhimin e kolateralit dhe të aktiveve të tjera garantuese të kredisë;

© IFRS Foundation

(d) llojet kryesore të kundër partive të kolateralit dhe të aktiveve të tjera garantuese të kredisë dhe aftësinë huamarrëse të tyre; dhe

(e) informacionin rreth përqendrimeve të riskut brenda kolateralit dhe aktiveve të tjera garantuese të kredisë.

Ekspozimi ndaj rrezikut të kredisë (paragrafët 35M-35N)

B8H Paragrafi 35M kërkon dhënien e informacionit shpjegues rreth ekspozimit të njësisë ekonomike ndaj rrezikut të kredisë dhe rreth përqendrimit të riskut të kredisë në datën e raportimit. Një përqendrim i rrezikut të kredisë ekziston kur një numër i palëve korresponduese janë të vendosura në një rajon gjeografik apo janë të angazhuar në aktivitete të ngjashme dhe kanë karakteristika të ngjashme ekonomike që do të sjellin ndikim në aftësinë e tyre për të përmbushur detyrimet kontraktuale të ndikohet në mënyrë të ngjashme nga ndryshimet në kushtet ekonomike apo ndryshime të tjera. Një njësi ekonomike duhet të japë informacion që u mundëson përdoruesve të pasqyrave financiare për të kuptuar se a ka grupe apo portofole të instrumenteve financiare me karakteristika të veçanta të cilat mund të ndikojnë në një pjesë të madhe të atij grupi të instrumenteve financiare të tilla si përqendrimi ndaj rreziqeve të veçanta. Kjo mund të përfshijë, për shembull koncentrime sipas raportit të vlerës së huasë me kolateralin, kriterit gjeografik, industrisë ose tipit të emetuesit.

B8I Numri në klasifikimin e vlerësimit të rrezikut të kredisë përdoret për të dhënë informacion në përputhje me paragrafin 35M do të jetë në përputhje me numrin që njësia ekonomike raporton për personelin drejtues kryesor për qëllime të menaxhimit të rrezikut të kredisë. Nëse informacioni mbas datës së mospagimit është informacioni i vetëm specifik i disponueshëm për huamarrësin dhe një njësi ekonomike përdor informacionin e mbas datës së mospagimit për të vlerësuar nëse rreziku i kredisë është rritur ndjeshëm që prej njohjes fillestare në përputhje me paragrafin 5.5.10 të SNRF 9, një njësi ekonomike do të japë një analizë sipas statusit të mospagimit për ato aktive financiare.

B8J Kur një njësi ekonomike ka matur humbjet e pritshme të kredisë në mënyrë kolektive, njësia ekonomike mund të mos jetë në gjendje për të shpërndarë shumën bruto kontabël të aktiveve financiare individuale ose ekspozimin ndaj rrezikut të kredisë mbi angazhimet e kredisë dhe kontratat e garancisë financiare sipas klasifikimit në vlerësimin e rrezikut të kredisë për të cilat janë njohur humbjet e pritshme të kredisë për jetën. Në këtë rast, njësia ekonomike duhet të zbatojë kërkesat në paragrafin 35M të këtyre instrumenteve financiare që mund të shpërndahen direkt në një klasë të vlerësimit të rrezikut të kredisë dhe të japë informacion shpjegues veçmas për vlerën kontabël bruto të instrumenteve financiare për të cilat humbjet e pritshme të kredisë për jetën kanë qenë të matura mbi baza kolektive.

Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë (paragrafi 36(a))

B9 Paragrafët 35K(a) dhe 36(a) kërkojnë paraqitjen e shumës që përfaqëson më mirë ekspozimin maksimal të njësisë ekonomike ndaj rrezikut të kredisë. Për një aktiv financiar, zakonisht kjo është vlera kontabël bruto, e pakësuar për:

(a) çdo shumë të kompensuar në përputhje me SNK 32; dhe

(b) çdo humbje e zbritshme të njohur në përputhje me SNRF 9.

B10 Aktivitetet që sjellin rrezikun e kredisë dhe ekspozimin maksimal që shoqëron rrezikun e kredisë, përfshijnë por nuk kufizohen vetëm në:

(a) dhënien e huave për klientët dhe vendosjen e depozitave me njësi të tjera ekonomike. Në raste të tilla ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë është vlera kontabël e aktiveve financiare përkatëse.

(b) lidhja e kontratave për derivativë, p.sh. kontrata të këmbimeve të huaja, të normave të interesit swap dhe të derivativëve të kredisë. Nëse aktivi që rezulton matet me vlerën e drejtë, ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë në fund të periudhës së raportimit do të jetë i barabartë me vlerën kontabël.

(c) dhënien e garancive financiare. Në këtë rast, ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë është shuma maksimale që njësia ekonomike do të mund të paguante nëse garancia kërkohet, e cila mund të jetë shumë më e madhe se shuma e njohur si një detyrim.

(d) marrja e një angazhimi huaje të pakthyeshëm për gjatë jetës së mjetit ose që është i kthyeshëm vetëm në këmbim të një ndryshimi material negativ. Nëse emetuesi nuk mund të krijojë një angazhim huaje neto në mjete monetare ose në një instrument financiar tjetër, ekspozimi maksimal i kredisë është shuma e plotë e angazhimit. Kjo sepse është e pasigurte nëse shuma e

çdo pjese të patërheqshme mund të jetë e tërheqshme në të ardhmen. Kjo mund të jetë shumë më e madhe sesa shuma e njohur si detyrim.

Shënimet shpjeguese sasiore mbi rrezikun e likuiditetit (paragrafi 34(a) dhe 39 (b))

B10A Në përputhje me paragrafin 34(a) një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues sasior dhe përmbledhës mbi ekspozimin ndaj rrezikut të likuiditetit bazuar në informacionin e brendshëm që siguron personeli drejtues kyç. Një njësi ekonomike duhet të shpjegojë sesi janë përcaktuar këto të dhëna. Nëse fluksi dalës i mjeteve monetare (ose një aktiv tjetër financiar) i përfshirë në këto të dhëna mundet ose:

(a) të ndodhë shumë më herët sesa data e paraqitur, ose

(b) të jetë për shuma shumë të ndryshme nga ato të paraqitura në të dhënat (p.sh. një derivativ që përfshihet në të dhëna mbi baza shlyerje neto por për të cilin pala tjetër ka opsionin që të kërkojë shlyerjen mbi baza bruto),

njësia ekonomike duhet të paraqesë këtë fakt dhe të japë informacion sasior që u mundëson përdoruesve të pasqyrave të saj financiare të vlerësojnë madhësinë e këtij rreziku përveçse kur ky informacion është përfshirë në analizën e maturimit sipas kontratës të kërkuar nga paragrafi 39(a) ose (b)

B11 Në përgatitjen e analizës së maturimit të kërkuar nga paragrafi 39(a) dhe (b) një njësi ekonomike përdor gjykimin e saj për të përcaktuar numrin përkatës të hapësirave kohore. Për shembull një njësi ekonomike mund të përcaktojë që janë të përshtatshme hapësirat kohore në vijim:

(a) jo më vonë se një muaj;

(b) më vonë se një muaj dhe jo më vonë se tre muaj;

(c) më vonë se tre muaj dhe jo më vonë se një vit; dhe

(d) më vonë se një vit dhe jo më vonë se pesë vjet.

B11A Për të plotësuar kërkesat e paragrafit 39(a) dhe (b), një njësi ekonomike nuk duhet të veçojë një derivativ që vjen nga një instrument financiar hibrid (i kombinuar). Për një instrument të tillë njësia ekonomike duhet të zbatojë paragrafin 39(a).

B11B Paragrafi 39(b) kërkon që një njësi ekonomike të japë informacion shpjegues për analizën sasiore të maturimit për detyrimet financiare derivative që tregon maturimin e mbetur sipas kontratës nëse maturimi sipas kontratës është thelbësor për të kuptuar kohën e flukseve të mjeteve monetare. Për shembull ky do të ishte rasti i:

(a) normës së interesit të një kontrate swap me maturim të mbetur për pesë vite në një kontratë mbulimi të mjeteve monetare (hedge) me norma variabël të aktivit ose detyrimit financiar.

(b) të gjitha angazhimeve të huas.

B11C Paragrafi 39(a) dhe (b) kërkon që një njësi ekonomike të japë informacion shpjegues për analizën e maturimit të detyrimeve financiare që tregon maturimin e mbetur sipas kontratës për disa detyrime financiare. Në këtë dhënie informacionesh shpjeguese:

(a) nëse një palë mund të zgjedhë se kur paguhet një shumë, detyrimi shpërndahet në periudhën më të hershme në të cilën njësisë ekonomike mund t'i kërkohet pagesa. Për shembull detyrimet financiare që një njësi ekonomike duhet të shlyejë kur i kërkohen (p.sh. depozitat në të parë) përfshihen në hapësirën kohore më të hershme.

(b) nëse një njësi ekonomike angazhohet të vërë në dispozicion shuma me këste, secili këst shpërndahet në periudhën më të hershme në të cilën njësisë ekonomike do t'i duhet të paguajë. Për shembull një angazhim për tërheqjen e huasë përfshihet në hapësirën kohore që përmban datën më të hershme kur ky angazhim mund të tërhiqet.

(c) për kontratat e emetuara të garancisë financiare shuma maksimale e garancisë shpërndahet në periudhën më të hershme në të cilën mund të kërkohet garancia.

B11D Shumat e kontraktuara të paraqitura në analizat e maturimit sipas kërkesave të paragrafit 39(a) dhe (b) janë flukse monetare kontraktuale jo të skontuara, për shembull:

(a) detyrimet bruto për kontratat e qirasë financiare (para zbritjes së komisioneve financiare);

(b) çmimet e specifikuara në marrëveshjet e së ardhmes për të blerë aktive financiare me mjete monetare;

© IFRS Foundation

(c) shumat neto për kontratat swap me norma interesi fikse/të ndryshueshme për të cilat këmbehen flukse neto në mjete monetare;

(d) shumat e kontraktuara për t'u këmbyer në një instrument financiar derivativ (p.sh. këmbim valutash) për të cilat këmbehen flukse bruto në mjete monetare; dhe

(e) angazhimet bruto të huasë.

Flukse të tilla të mjeteve monetare jo të skontuara ndryshojnë nga shuma e përfshirë në pasqyrën e pozicionit financiar sepse shuma në këtë pasqyrë bazohet në flukset e skontuara monetare. Nëse shuma e pagueshme nuk është fikse, shuma e paraqitur përcaktohet duke ju referuar kushteve ekzistuese në fund të periudhës së raportimit. Për shembull nëse shuma e pagueshme varion me ndryshimet në një indeks, shuma e paraqitur mund të bazohet në nivelin e atij indeksi në fund të periudhës.

B11E Paragrafi 39(c) kërkon që një njësi ekonomike të përshkruajë sesi menaxhon rrezikun e likuiditetit të pranishëm në zërat e paraqitur në informacionet shpjeguese sasiore të kërkuara në paragrafët 39(a) dhe (b). Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për analizën e maturimit të aktiveve financiare që mban lidhur me menaxhimin e rrezikut të likuiditetit (p.sh. aktivet financiare që janë gati për shitje ose që pritet të krijojnë flukse hyrëse monetare për të përballuar flukset dalëse në detyrime financiare), nëse ky informacion është i nevojshëm për t'u mundësuar përdoruesve të pasqyrave të saj financiare vlerësimin e natyrës dhe madhësisë së rrezikut të likuiditetit.

B11F Faktorë të tjerë që mund të marrë në konsideratë një njësi ekonomike lidhur me dhënien e informacioneve shpjeguese të kërkuara në paragrafin 39(c) përfshijnë, por nuk kufizohen në sa më poshtë. Nëse një njësi ekonomike:

(a) është angazhuar në marrjen hua të ndryshme (p.sh. letrat tregtare) ose mënyra të tjera kreditimi të cilave mund t'u drejtohet për të përballuar nevojat e veta për likuiditete;

(b) ka depozita në bankat qendrore për të plotësuar nevojat për likuiditete;

(c) ka burime shumë të ndryshme financimi;

(d) ka përqendrime të rëndësishme të rrezikut të likuiditetit ose në aktivet e veta ose në burimet e veta të financimit;

(e) ka procese të kontrollit të brendshëm dhe plane rezervë për menaxhimin e rrezikut të likuiditetit;

(f) ka instrumente që përmbajnë kushte të përshpejtuara shlyerjeje (p.sh. më rënien e klasifikimit të aftësisë kredimarrëse të njësisë ekonomike);

(g) ka instrumente që mund të kërkojnë vendosjen e një kolaterali (p.sh. marzhe për thirrjen e derivativëve);

(h) ka instrumente që lejojnë njësinë ekonomike të zgjedhë nëse të shlyejë detyrimet e veta financiare në mjete monetare (ose një aktiv tjetër financiar) ose duke dhënë aksione të veta; ose

(i) ka instrumente që janë objekt i marrëveshjeve që rregullohen mbi baza neto.

B12–B16 [Fshirë]

Rreziku i tregut – analiza e ndjeshmërisë (paragrafët 40 dhe 41)

B17 Paragrafi 40(a) kërkon një analizë ndjeshmërie për çdo tip të rrezikut të tregut ndaj të cilit është ekspozuar njësia ekonomike. Në përputhje me paragrafin B3, një njësi ekonomike vendos sesi të bashkojë informacionin për të dhënë një pamje të përgjithshme pa kombinuar informacionin me karakteristika të ndryshme lidhur me ekspozimin ndaj risqeve të mjediseve ekonomike shumë të ndryshme. Për shembull:

(a) një njësi ekonomike që tregton instrumente financiare mund të paraqesë këtë informacion veçmas për instrumentet financiare të mbajtur për tregtim dhe atyre jo-të mbajtur për tregtim.

(b) një njësi ekonomike nuk duhet të bashkojë ekspozimin e saj ndaj risqeve të tregut nga zona me hiperinflacion me ekspozimin e saj ndaj të njëjtave risqe të tregut nga zona me inflacion shumë të ulët.

Nëse një njësi ekonomike është e ekspozuar vetëm ndaj një tipi rreziku tregu në vetëm një mjedis ekonomik, ajo nuk do të tregojë informacion të veçuar.

B18 Paragrafi 40(a) kërkon analiza ndjeshmërie për të treguar efektin në fitimin ose humbjen dhe në kapital të ndryshimeve të mundshme të arsyeshme në variablin e rrezikut përkatës (p.sh. mbizotërimin e normave të interesit të tregut, normave të këmbimit, çmimeve të kapitalit ose të mallrave). Për këtë qëllim:

(a) njësive ekonomike nuk u kërkohet të përcaktojnë se çfarë fitimi ose humbje të periudhës do të kishin nëse variablat përkatës të rrezikut do të kishin qenë të ndryshëm. Në vend të saj, njësitë ekonomike duhet të japin informacion shpjegues për efektin në fitimin ose humbjen dhe kapitalin në fund të periudhës raportuese duke supozuar se një ndryshim i mundshëm i arsyeshëm në variablin përkatës të rrezikut ka ndodhur në mbarim të periudhës raportuese dhe është zbatuar në ekspozimin e rrezikut që ekzistonte në atë datë. Për shembull nëse një njësi ekonomike ka një detyrim me normë të ndryshueshme në fund të vitit, njësia ekonomike duhet të paraqesë efektin e fitimit ose humbjes (d.m.th. shpenzimet e interesit) për vitin aktual nëse normat e interesit kanë ndryshuar me shuma të mundshme të arsyeshme.

(b) njësitë ekonomike nuk duhet të paraqesin efektin në fitimin ose humbjen dhe kapitalin për çdo ndryshim brenda një zone ndryshimesh të mundshme të arsyeshme të variablit përkatës të rrezikut. Dhënia e informacioneve shpjeguese për efektet e ndryshimeve në kufijtë e zonës së mundshme të arsyeshme do të ishte e mjaftueshme.

B19 Në përcaktimin se çfarë ndryshimi të mundshëm të arsyeshëm në variablin e rëndësishëm të rrezikut, një njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë:

(a) mjedisin ekonomik në të cilin ajo operon. Një ndryshim i mundshëm i arsyeshëm nuk duhet të përfshijë skenarë të largët ose "të rastit më të keq" ose "teste stresi". Gjithashtu nëse norma e ndryshimit në variablin e theksuar të rrezikut është e qëndrueshme, njësia ekonomike nuk ka nevojë të ndërrojë ndryshimin e mundshëm të arsyeshëm të zgjedhur në variablin e rrezikut. Për shembull, supozoni se normat e interesit janë 5 për qind dhe një njësi ekonomike përcakton se një ndryshim në normat e interesit prej ±50 pikë është I mundshëm në mënyrë të arsyeshme. Ajo duhet të paraqesë efektin në fitim ose humbje dhe në kapital nëse normat e interesit do të ndryshonin 4.5 përqind ose 5.5 përqind. Në periudhën e ardhshme, normat e interesit rriten në 5.5 përqind. Njësia ekonomike vazhdon të besojë se normat e interesit mund të ndryshojnë me ±50 pikë (d.m.th. norma e ndryshimit të interesit është e qëndrueshme). Njësia ekonomike duhet të paraqesë efektin në fitim ose humbje dhe në kapital nëse normat e interesit do të ndryshonin 5 përqind ose 6 përqind. Njësisë ekonomike nuk i kërkohet të rishikojë vlerësimin e saj se normat e interesit mund të kenë ndryshuar në mënyrë të arsyeshme me ±50 pikë, me përjashtim të rastit kur ka evidencë se normat e interesit janë bërë shumë më të ndryshueshme (lëvizshme).

(b) harkun kohor gjatë të cilit njësia ekonomike bën vlerësimin. Analizat e ndjeshmërisë duhet të tregojnë efektet e ndryshimeve që janë marrë në konsideratë si të mundshme në mënyrë të arsyeshme gjatë periudhës deri sa njësia ekonomike do të paraqesë përsëri këto dhënie informacionesh shpjeguese, që zakonisht është periudha raportuese vjetore vijuese.

B20 Paragrafi 41 i lejon një njësie ekonomike të përdorë një analizë ndjeshmërie e cila pasqyron ndër varësitë mes variablave të rrezikut, të tilla si një metodologji vlere e rrezikuar, nëse ajo përdor këtë analizë për të menaxhuar ekspozimin e saj ndaj rreziqeve financiare. Kjo është e zbatueshme edhe nëse një metodologji e tillë mat vetëm mundësinë për humbje dhe nuk mat mundësinë për fitim. Një njësi ekonomike e tillë mund të plotësojë kërkesat e paragrafit 41(a) duke paraqitur tipin e modelit të vlerës së rrezikuar të përdorur (p.sh. nëse modeli bazohet në simulimet Monte Carlo), një shpjegim për mënyrën sesi funksionon modeli dhe supozimet kryesore (p.sh. periudhën e mbajtjes dhe nivelin e besimit). Njësitë ekonomike munden gjithashtu që të paraqesin periudhat historike të vrojtuara dhe matjet e zbatuara për vrojtimet brenda asaj periudhe, një shpjegim sesi janë trajtuar opsionet në llogaritje dhe cilat ndryshime dhe korrelacione (ose ndryshe simulimet Monte Carlo të shpërndarjes së probabilitetit) janë përdorur.

B21 Një njësi ekonomike duhet të sigurojë analiza ndjeshmërie për të gjitha bizneset e saj, por mund të sigurojë tipe të ndryshme të analizës së ndjeshmërisë për secilën klasë të instrumenteve financiare.

Rreziku i normës së interesit

B22 *Rreziku i normës së interesit* rezulton në instrumentet financiare bartës të interesit të njohur në pasqyrën e pozicionit financiar (p.sh. instrumentet e borxhit të blerë ose të emetuar) dhe në disa instrumente financiarë të panjohur në pasqyrën e pozicionit financiar (p.sh. disa angazhime huaje).

Rreziku i monedhës

B23 *Rreziku i monedhës* (ose rreziku i kursit të këmbimit) vjen nga instrumente financiare të cilat janë të shprehur në një monedhë të huaj, d.m.th. në një monedhë tjetër nga monedha funksionale në të cilën ata janë matur. Për qëllimin e këtij SNRF, rreziku i monedhës nuk vjen nga instrumente financiarë që janë zëra jo-monetarë ose nga instrumentet financiare të shprehur në monedhën funksionale.

© IFRS Foundation

B24 Një analizë ndjeshmërie paraqitet për secilën monedhë në të cilën njësia ekonomike ka ekspozimin më të rëndësishëm.

Rreziku tjetër i çmimit

B25 *Rreziku tjetër i çmimit* vjen nga instrumentet financiarë për shkak të ndryshimeve në, për shembull, çmimet e mallrave ose çmimet e kapitalit. Për të plotësuar kërkesat e paragrafit 40, një njësi ekonomike mund të paraqesë efektin e një rënie në indeksin e specifikuar të tregut të aksioneve, çmimit të mallrave ose një variabli tjetër të rrezikut. Për shembull, nëse një njësi ekonomike i jep një vlerë të mbetur garancive që janë instrumente financiare, njësia ekonomike paraqet një rritje ose një rënie në vlerën e aktiveve për të cilat zbatohet garancia.

B26 Dy shembuj të instrumenteve financiare që sjellin rrezik të çmimit të kapitalit janë (a) mbajtja e kapitalit në një njësi ekonomike tjetër dhe (b) investimi në një trust që në këmbim i mban investimet në instrumente kapitali. Shembuj të tjerë përfshijnë kontratat e së ardhmes (forward) dhe opsionet për të blerë ose shitur sasi të caktuara të një instrumenti kapitali dhe kontratat swap që janë të indeksuara me çmimet e kapitalit. Vlera e drejtë e instrumenteve të tillë financiarë ndikohen nga ndryshimet në çmimet e tregut të instrumenteve të kapitalit që u përkasin.

B27 Në përputhje me paragrafin 40(a), ndjeshmëria e fitimit ose humbjes (që vjen për shembull nga instrumentet e matur me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes) paraqitet veçmas ndjeshmërisë së pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse (që vjen, për shembull nga investimet në instrumente kapitali, ndryshimet në vlerën e drejtë të cilëve paraqiten në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse).

B28 Instrumentet financiarë që një njësi ekonomike klasifikon si instrumente kapitali nuk rimaten. As fitimi ose humbja dhe as kapitali nuk do të ndikohen nga rreziku i çmimit të këtyre instrumenteve. Prandaj nuk kërkohet të bëhet analizë ndjeshmërie.

Çregjistrimi (paragrafët 42C-42H)

Përfshirja e vazhdueshme (paragrafët 42C)

B29 Vlerësimi i përfshirjes së vazhdueshme në një aktiv financiar të transferuar për qëllime të kërkesave për dhënie informacionesh shpjeguese në paragrafët 42E-42H është bërë në nivel të njësisë raportuese. Për shembull, nëse një filial transferon për një palë të tretë të palidhur një aktiv financiar në të cilën mëma e filialit ka përfshirje të vazhdueshme,, filiali nuk e përfshin përfshirjen e mëmës në vlerësimin nëse ai ka përfshirje të vazhdueshme në aktivin e transferuar në pasqyrat financiare individuale ose të veçanta të tij (d.m.th. kur filiali është njësi ekonomike raportuese). Megjithatë, një kompani mëmë do të përfshijë angazhimin e saj të vazhdueshëm (ose të një tjetër anëtari të grupit) në një aktiv financiar të transferuar nga filiali i saj në përcaktimin nëse ajo ka përfshirje të vazhdueshme në aktivin e transferuar në pasqyrat e saj financiare të konsoliduara (d.m.th. kur njësia ekonomike raportuese është grupi).

B30 Një njësi ekonomike nuk ka një përfshirje të vazhdueshme në një aktiv financiar të transferuar, nëse si pjesë e transferimit, ajo nuk ruan asnjë nga të drejtat kontraktuale ose detyrimet e qenësishme në aktivin financiar të transferuar, as nuk fiton ndonjë të drejtë të re kontraktuale ose detyrim të lidhur me aktivin financiar te transferuar. Një njësi ekonomike nuk ka përfshirje të vazhdueshme në një aktiv financiar të transferuar në qoftë se ajo nuk ka as ndonjë interes në performancën e ardhshme të aktivit financiar të transferuar, dhe as ndonjë përgjegjësi nën asnjë rrethanë për të bërë pagesat në lidhje me aktivin financiar të transferuar, në të ardhmen. Në këtë kontekst termi 'pagesë' nuk përfshin fluksin e mjeteve monetare të aktivit financiar të transferuar që njësia ekonomike arkëton dhe i kërkohet të dërgojë tek marrësi.

B30A Nëse njësia ekonomike transferon një aktiv financiar, ajo mund të mbajë të drejtën për t'i shërbyer aktivit financiar kundrejt një tarife, e cila përfshihet, për shembull, në një kontratë shërbimi. Njësia ekonomike vlerëson kontratën e shërbimit në përputhje me udhëzimet në paragrafët 42C dhe B30, për të përcaktuar nëse, sipas kërkesave për dhënie informacioni shpjegues, njësia ka një përfshirje të vazhdueshme si pasojë e kontratës së shërbimit. Për shembull, sipas kërkesave për dhënie informacioni shpjegues një ofrues shërbimi do të ketë një përfshirje të vazhdueshme në aktivin financiar të transferuar nëse tarifa e shërbimit varet nga madhësia ose koha e flukseve të mjeteve monetare të arkëtuara nga aktivi. Po ashtu, sipas kërkesave për dhënie informacioni shpjegues një ofrues shërbimi ka një përfshirje të vazhdueshme nëse një tarifë fikse nuk do të paguhet plotësisht për shkak të mos-performancës së aktivit financiar të transferuar. Në këto shembuj, ofruesi i shërbimit ka një interes në performancën e ardhshme të aktivit financiar të transferuar.

Ky vlerësim nuk merr parasysh faktin nëse tarifa, që do të merret, pritet të kompensojë si duhet njësinë ekonomike për kryerjen e shërbimit.

B31 Përfshirja e vazhdueshme në një aktiv financiar të transferuar mund të rezultojë nga dispozitat kontraktuale në marrëveshje transferimi ose në një marrëveshje të veçantë me marrësin ose një pale të tretë që ka hyrë në lidhje me transferimin.

Aktivet financiare të transferuara që nuk janë çregjistruar në tërësinë e tyre (paragrafi 42D)

B32 Paragrafi 42D kërkon dhënien e informacioneve shpjeguese kur një pjesë ose të gjitha aktivet financiare të transferuara nuk kualifikohen për çregjistrim. Këto shënime shpjeguese janë të nevojshme në çdo datë raportimi në të cilat njësia ekonomike vazhdon të njohë aktivet financiare të transferuara, pavarësisht se kur ka ndodhur transferta.

Llojet e përfshirjes së vazhdueshme (paragrafët 42E-42H)

B33 Paragrafët 42E-42H kërkojnë dhënie informacionesh shpjeguese sasiore dhe cilësore për secilin lloj të përfshirjes së vazhdueshme në aktivet financiare të çregjistruara. Një njësi ekonomike duhet të grupoje përfshirjen e saj të vazhdueshme në lloje që janë përfaqësuese të ekspozimit të njësisë ekonomike ndaj rreziqeve. Për shembull, një njësi ekonomike mund të grupoje përfshirjen e vazhdueshme sipas llojit te instrumentit financiar (p.sh. garancitë ose opsionet e thirrjes), ose sipas llojit të transferimit (p.sh. faktoringu i të arkëtueshme dhe dhënia hua e letrave me vlerë te kreditimit).

Analizë e maturimit për flukset dalëse të mjeteve monetare të paskontuara për të ri blerë aktivet e transferuara (paragrafi 42E (e))

B34 Paragrafi 42E (e) kërkon që një njësi ekonomike të japë informacion shpjegues për analizën e maturimit të daljeve të mjeteve monetare te paskontuara për të ri blerë një aktiv të njohur financiar apo shuma të tjera të pagueshme tek i transferuari në lidhje me aktivet financiare të çregjistruara duke treguar pjesën e mbetur të maturimit kontraktual të përfshirjes së vazhdueshme të njësisë ekonomike. Kjo analizë dallon flukset e mjeteve monetare që njësia ekonomike është e detyruar të paguajë (p.sh. kontratat e të ardhmes), flukset monetare që njësia ekonomike mund të jetë e detyruar për të paguar (p.sh. opsionet e shkuara të shitjes) dhe flukseve monetare që njësia ekonomike mund të zgjedhë për të paguar (p.sh. opsionet për blerje).

B35 Një njësi ekonomike duhet të përdorë gjykimin e saj për të përcaktuar një numër të duhur të periudhave kohore në përgatitjen e analizës se maturimit të kërkuar nga paragrafi 42E (e). Për shembull, një njësi ekonomike mund të përcaktojë se periudhat e mëposhtme kohore të maturimit janë të përshtatshme:

(a) jo më vonë se një muaj;

(b) më vonë se një muaj dhe jo më vonë se tre muaj;

(c) më vonë se tre muaj dhe jo më vonë se gjashtë muaj;

(d) më vonë se gjashtë muaj dhe jo më vonë se një vit;

(e) më vonë se një vit dhe jo më vonë se tre vjet;

(f) më vonë se tre vjet dhe jo më vonë se pesë vjet, dhe

(g) më shumë se pesë vjet.

B36 Nëse ka një interval të maturiteteve të mundshme, flukset e mjeteve monetare janë përfshirë në bazë të datës më të hershme në të cilën njësisë ekonomike mund t'i kërkohet ose lejohet të paguajë.

Informacion cilësor (paragrafi 42E (f))

B37 Informacioni cilësor i kërkuar nga paragrafi 42E (f) përfshin një përshkrim të aktiveve financiare te çregjistruara dhe natyrën e qëllimin e përfshirjes së vazhdueshme, të mbajtur pas transferimit të këtyre aktiveve. Ajo gjithashtu, përfshin një përshkrim të rreziqeve ndaj te cilave një njësi ekonomike është e ekspozuar, duke përfshirë:

 © IFRS Foundation

(a) një përshkrim të mënyrës se si njësia ekonomike menaxhon rrezikun e qenësishëm në përfshirjen e saj të vazhdueshme në çregjistrimin e aktiveve financiare.

(b) nëse njësisë ekonomike i kërkohet të mbajë humbjet para palëve të tjera, dhe renditjen e shumat e humbjeve të pranuara nga palët, interesat e të cilëve renditen më ulët se interesi i njësisë ekonomike në aktiv. (p.sh. përfshirja e tij të vazhdueshme në aktivi).

(c) një përshkrim të çdo shkaku të lidhur me detyrimet për të ofruar mbështetje financiare ose për të ri blerë një aktiv financiar të transferuar.

Fitim ose humbje në çregjistrim (paragrafi 42G (a)

B38 Paragrafi 42G (a) kërkon që një njësi ekonomike të japë informacion shpjegues në lidhje me fitimin ose humbjen në çregjistrim në lidhje me aktivet financiare në të cilat njësia ekonomike ka përfshirje të vazhdueshme. Njësia ekonomike duhet të paraqesë në shënimet shpjeguese nëse një fitim ose humbje në çregjistrim ka lindur për arsye të vlerës së drejtë të komponentëve të aktiveve të njohura më parë (interesi në aktivin e çregjistruar dhe interesi i mbajtur nga njësia ekonomike) ishte e ndryshme nga vlera e drejtë e aktiveve të njohura më parë si një e tërë. Në këtë situatë, njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese edhe nëse matjet e vlerës së drejtë përfshijnë inpute të rëndësishme që nuk ishin të bazuara në të dhënat e vëzhgueshme të tregut, siç përshkruhet në paragrafin 27A.

Informacione shtesë (paragrafi 42H)

B39 Dhënia e informacioneve shpjeguese të kërkuara nga paragrafët 42D-42G mund të mos jetë e mjaftueshme për të përmbushur objektivat për dhënie informacionesh shpjeguese në paragrafin 42B. Nëse ky është rasti, njësia ekonomike duhet të paraqesë çfarëdo informacion shtesë që është i nevojshëm për të përmbushur objektivat për dhënie informacionesh shpjeguese. Njësia ekonomike do të vendosë, sipas rrethanave, sesa informacion shtesë i duhet të sigurojë për të kënaqur nevojat për informacion të përdoruesve dhe sa rëndësi duhet t'u japë aspekteve të ndryshme të informatave shtesë. Është e nevojshme të arrihet një ekuilibër midis rëndimit të pasqyrave financiare me hollësira të tepërta, që mund të mos i ndihmojë përdoruesit e pasqyrave financiare, dhe bërjes së informacionit të pakuptueshëm si pasojë e totalizimit.

Kompensimi i aktiveve dhe detyrimeve financiare (paragrafët 13A-13F)

Objektivi (paragrafi 13A)

B40 Dhënia e informacioneve shpjeguese në paragrafët 13B–13E kërkohet për të gjithë instrumentet financiarë të njohur që janë kompensuar në përputhje me paragrafin 42 të SNK 32. Gjithashtu, instrumentet financiarë janë brenda objektit të kërkesave për dhënie informacionesh shpjeguese të paragrafëve 13B–13E nëse ata janë objekt i një marrëveshje detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve ose një marrëveshjeje të ngjashme, pavarësisht se ata mund të jenë shlyer në përputhje me paragrafin 42 të SNK 32.

B41 Marrëveshjet e ngjashme të përmendura në paragrafët 13A dhe B40 përfshijnë marrëveshje kleringu për derivativët, marrëveshje riblerjeje të përgjithshme, marrëveshje bazë të huadhënies me letra me vlerë dhe çdo të drejtë tjetër që lidhet me garancitë financiare. Instrumentet financiare të ngjashëm dhe transaksionet e përmendura në paragrafin B40 përfshijnë derivativët, marrëveshjet e shitjes dhe të riblerjes, marrëveshjet e kundërta të shitjes dhe të riblerjes, huamarrjen me letra me vlerë dhe marrëveshjet e huadhënies me letra me vlerë. Shembuj të instrumenteve financiarë që nuk janë brenda objektit të paragrafit 13A janë huatë dhe depozitat e klientëve në të njëjtin institucion (me përjashtim të rastit kur ato janë kompensuar në pasqyrën e pozicionit financiar) dhe instrumentet financiarë që janë objekt vetëm i një marrëveshjeje garancie.

Dhënie informacionesh shpjeguese mbi informacionin sasior për aktivet dhe detyrimet financiare të njohura brenda objektit të paragrafit 13A (paragrafi 13C)

B42 Instrumentet financiarë të paraqitur në përputhje me paragrafin 13C mund të jenë objekt i kërkesave të ndryshme të matjes (për shembull një llogari e pagueshme që lidhet me një marrëveshje riblerjeje mund të matet me koston e amortizuar, ndërsa një derivativ mund të matet me vlerën e drejtë). Një njësi ekonomike

duhet të përfshijë në dhënien përkatëse të informacioneve shpjeguese, instrumentet me shumat e njohura të tyre dhe të përshkruajë çdo diferencë të rezultuar matjeje.

Dhënie informacionesh shpjeguese mbi shumat bruto të aktiveve dhe detyrimeve financiare të njohura brenda objektit të paragrafit 13A (paragrafi 13C(a))

B43 Shumat e kërkuara nga paragrafi 13C(a) lidhen me instrumentet financiarë që janë kompensuar në përputhje me paragrafin 42 të SNK 32. Shumat e kërkuara nga paragrafi 13C(a) lidhen edhe me instrumentet financiarë të njohur që janë objekt i një marrëveshje detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve ose një marrëveshjeje të ngjashme, pavarësisht nëse e plotësojnë kriterin e kompesimit. Megjithatë dhënia e informacioneve shpjeguese e kërkuar nga paragrafi 13C(a) nuk lidhet me shumat njohura si pasojë e një marrëveshjeje garancie që nuk plotëson kriterin e kompensimit të paragrafit 42 në SNK 32. Për shuma të tilla kërkohet të jepen informacione shpjeguese në përputhje me paragrafin 13C(d).

Dhënie informacionesh shpjeguese mbi shumat që kompensohen në përputhje me kriterin e dhënë në paragrafin 42 të SNK 32 (paragrafi 13C(b))

B44 Paragrafi 13C(b) kërkon që njësitë ekonomike të japin informacione shpjeguese mbi shumat e kompensuara në përputhje me paragrafin 42 të SNK 32 kur përcaktojnë shumat neto të paraqitura në pasqyrën e pozicionit financiar. Shumat e aktiveve dhe detyrimeve financiare të njohura që janë objekt i kompensimit sipas të njëjtës marrëveshje do të paraqiten në dhënien e informacioneve shpjeguese për aktivet dhe detyrimet financiare. Megjithatë shumat paraqitura (për shembull në një tabelë) do të kufizohen në madhësinë e shumave që janë objekt i kompensimit. Për shembull një njësi ekonomike mund të ketë një aktiv dhe një detyrim derivativ të njohur që plotëson kriterin në paragrafin 42 të SNK 32. Nëse shuma bruto e aktivit derivativ është më e madhe se shuma bruto e detyrimit derivativ, tabela e dhënies së informacioneve shpjeguese për aktivin financiar do të përfshijë të gjithë shumën e aktivit derivativ (në përputhje me paragrafin 13C(a)) dhe të gjithë shumën detyrimit derivativ (në përputhje me paragrafin 13C(b)). Megjithatë, ndërsa tabela e dhënies së informacioneve shpjeguese për detyrimin financiar do të përfshijë të gjithë shumën e detyrimit derivativ (në përputhje me paragrafin 13C(a)), ajo do të përfshijë vetëm shumën e aktivit derivativ (në përputhje me paragrafin 13C(b)) që është barabartë me shumën e detyrimit derivativ.

Dhënie informacionesh shpjeguese mbi shumat neto të paraqitura në pasqyrën e pozicionit financiar (paragrafi 13C(c))

B45 Nëse një njësi ekonomik ka instrumente që plotësojnë objektin këtyre dhënieve të informacioneve shpjeguese (siç cilësohet në paragrafin 13A), por nuk plotësojnë kriterin për kompensim të paragrafit 42 të SNK 32, shumat që kërkohet të paraqiten sipas paragrafit 13C(c) duhet të jenë të barabarta me shumat që kërkohet të paraqiten sipas paragrafit 13C(a).

B46 Shumat që kërkohet të paraqiten sipas paragrafit 13C(c) duhet të rakordohen me shumat individuale të zërave të paraqitur në pasqyrën e pozicionit financiar. Për shembull, nëse një njësi ekonomike përcakton se grupimi ose ndarja e shumave individuale të zërave në pasqyrat financiare ofron informacion më të rëndësishëm, ajo duhet të rakordojë shumat e grupuara ose të ndara të paraqitura në paragrafin 13C(c) me shumat individuale të zërave të paraqitur në pasqyrën e pozicionit financiar.

Dhënie informacionesh shpjeguese mbi shumat objekt i një marrëveshjeje detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve ose marrëveshjeve të ngjashme të cilat nuk janë përfshirë në paragrafin 13C(b) (paragrafi 13C(d))

B47 Paragrafi 13C(d) kërkon që njësitë ekonomike të japin informacione shpjeguese mbi shumat që janë objekt i një marrëveshje detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve ose një marrëveshjeje të ngjashme të cilat nuk janë përfshirë në paragrafin 13C(b). Paragrafi 13C(d)(i) i referohet shumave që lidhen me instrumentet financiarë të njohur të cilët nuk plotësojnë disa apo të gjitha kriteret e kompensimit të paragrafit 42 të SNK 32 (për shembull të drejtat aktuale për kompensim që nuk plotësojnë kriteret e paragrafit 42(b) të SNK 32, ose të drejtat e kushtëzuara që janë detyruese ose të ushtrueshme vetëm në rast paaftësie paguese ose falimentimi të njërës prej palëve).

B48 Paragrafi 13C(d)(ii) i referohet shumave që lidhen me garancinë financiare përfshirë garancinë në mjete monetare, të marrë apo të premtuar. Një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese mbi vlerën

 © IFRS Foundation

e drejtë të këtyre instrumenteve financiarë të premtuar ose të marrë si garanci. Shumat e paraqitura në përputhje me paragrafin 13C(d)(ii) duhet të lidhen me garancinë aktuale të marrë ose premtuar dhe jo me ndonjë shumë të pagueshme ose të arkëtueshme që vjen si pasojë kthimit ose tërheqjes së garancisë.

Kufizime mbi shumat e paraqitura në informacionet shpjeguese të paragrafit 13C(d) (paragrafi 13D)

B49 Gjatë dhënies së informacioneve shpjeguese në përputhje me paragrafin 13C(d), një njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë efektet e super-garancisë të instrumentit. Për ta realizuar këtë njësia ekonomike duhet të zbresë fillimisht shumat e paraqitura në përputhje me paragrafin 13C(d)(i) nga shuma e paraqitura në përputhje me paragrafin 13C(c). Më pas njësia ekonomike duhet të kufizojë shumat e paraqitura në përputhje me paragrafin 13C(d)(ii) në madhësinë e mbetur në paragrafin13C(c) për instrumentin financiar përkatës. Megjithatë nëse të drejtat për garancinë mund të jenë detyruese nëpërmjet instrumenteve financiarë, këto të drejta mund të përfshihen në dhënien e informacioneve shpjeguese në përputhje me paragrafin 13D.

Përshkrimi i të drejtës për kompensim objekt i marrëveshjeve detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve dhe marrëveshjeve të ngjashme (paragrafi 13E)

B50 Një njësi ekonomike duhet të përshkruajë llojet e të drejtave për kompensim dhe marrëveshje të ngjashme të dhëna në informacionet shpjeguese në përputhje me paragrafin 13C(d), përfshirë natyrën e këtyre të drejtave. Për shembull një njësi ekonomike duhet të përshkruajë të drejtat e saj të kushtëzuara. Për instrumentet që janë objekt i të drejtave për kompensim jo të kushtëzuara nga një ngjarje e ardhshme por që nuk plotësojnë kriteret e mbetura në paragrafin 42 të SNK 32, njësia ekonomike duhet të përshkruajë arsyen(t) pse nuk plotësohen kriteret. Për çdo garanci financiar të marrë ose premtuar, njësia ekonomike duhet të përshkruajë kushtet e marrëveshjes së garancisë (për shembull, nëse garancia është e kufizuar).

Dhënie informacionesh shpjeguese sipas tipit të instrumenteve financiarë ose palës tjetër

B51 Dhënia e informacioneve shpjeguese, e kërkuar nga paragrafi 13C(a)–(e), mund të grupohet sipas llojit të instrumentit financiar ose transaksionit (për shembull, derivativët, marrëveshjet e riblerjes ose marrëveshjet e huamarrjes dhe huadhënies së letrave me vlerë).

B52 Si një alternativë tjetër një njësi ekonomike mund të grupojë dhënien e informacioneve shpjeguese sasiore të kërkuar nga paragrafi 13C(a)–(c) sipas llojit të instrumentit financiar dhe dhënien e informacioneve shpjeguese sasiore të kërkuar nga paragrafi 13C(c)–(e) sipas palëve të tjera. Nëse njësia ekonomike paraqet informacionin e kërkuar sipas palëve të tjera, nuk kërkohet që ajo të identifikojë emrat e palëve. Megjithatë përcaktimi i palëve (Pala tjetër A, Pala tjetër B, Pala tjetër C, etj.) duhet të jetë i njëjtë nga viti në vit, për vitet e paraqitur që të sigurohet krahasueshmëria. Duhet të merret në konsideratë dhënia e informacioneve shpjeguese cilësore në mënyrë që të jepet informacion i mëtejshëm lidhur me llojet e palëve të tjera. Nëse dhënia e informacioneve shpjeguese mbi shumat në paragrafin 13C(c)–(e) sigurohet nga një palë tjetër, shumat që janë të rëndësishme veçmas kundrejt shumës totale të palës tjetër duhet të paraqiten veçmas dhe shumat e mbetura, të parëndësishme veçmas, duhet të bashkohen në një zë të vetëm.

Të tjera

B53 Dhëniet e informacioneve shpjeguese specifike të kërkuara nga paragrafët 13C–13E janë kërkesat minimale. Për të plotësuar objektivin në paragrafin 13B, një njësi ekonomike mund të ketë nevojë t'i plotësojë ato me dhënie informacionesh shpjeguese shtesë (cilësore), në varësi të kushteve të marrëveshjeve detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve dhe marrëveshjejeve të ngjashme, duke përfshirë natyrën e të drejtave për kompensim dhe efektin e tyre ose efektin e mundshëm të tyre, në gjendjen financiare të njësisë ekonomike.

© IFRS Foundation